

POKLJUKA - V soboto in nedeljo je bilo na Pokljuki I. športno prvenstvo ljubljanskega armadnega območja. Po predaji raporta je prvenstvo odprl generalpodpolkovnik Jože Ožbolt. »Pokaži te vse kar največ morete in športno se borite.« je zaželel več kot stotim tekmovalcem. (-jg) - Foto: F. Perdan

Leto XXX. - Številka 16
TRIDESET LET 1947-1977
Ustanovitelji: občinske konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka
in Trzin - Izdaja CP Glas Kranj. Glavni
urednik Igor Slavec - Odgovorni ured-
nik Albin Učakar

GLAS

Kranj, torek, 1. 3. 1977
Cena: 3 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik,
od januarja 1958 kot poltednik, od janu-
arja 1960 trikrat tedensko, od januarja
1964 kot poltednik ob sredah in sobotah,
od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

I. zimsko športno prvenstvo LJA O

Srčne borbe na poključskih smučiščih

Na Pokljuki je bilo v soboto in nedeljo I. zimsko športno prvenstvo ljubljanskega armadnega območja - Prvenstvo je odprl generalpodpolkovnik Jože Ožbolt - Največ uspeha za člane ekipe Kranja - Najboljši gredo na vsearmadno prvenstvo na Kopaonik

Pokljuka - Pokljuka je bila minulo soboto zares enkratna. Debela snežna odeja se je v mrzlem jutru lesketala v soncu, sneg pa je kar škripal pod nogami. V zgodnjem dopoldnevu sicer smučarjev na poključskih smučiščih še ni bilo, zato pa je bilo toliko bolj živo pri poključski vojašnici, tam, kjer je bila slovesna otvoritev I. zimskega športnega

prvenstva ljubljanskega armadnega območja. Vzdušje tu je bilo zares enkratno. Tekmovalci so se ob našem prihodu, mimogrede povedano na Pokljuko zaradi podedice ni bilo niti malo lahko priti, že pripravljali na prve starte, na prva tekmovanja, pričakovali pa so tudi mnoge goste. In res jih ni bilo malo. Svoje soto-variše so prišli vzpodbujati, da bi do-

segli čimboljše rezultate mnogi voja-ki iz enot od blizu in daleč ter drugi ljubitelji zimskega športa.

Otvoritvena svečanost se je začela z jugoslovansko himno in dviganjem slovenske zastave. Nato pa je po uvodnih besedah o pomenu tovrstnih tekmovanj spregovoril načelnik štaba ljubljanskega armadnega območja generalpodpolkovnik Jože Ožbolt. Govoril je o pomenu športa v naši armadi, o velikem pomenu športa za mlade fante. »Pokažite vse kar največ morete in športno se borite,« je ob koncu svojega go- vora dejal generalpodpolkovnik Jože Ožbolt in nato svečano odprl prven- stvo.

Prvi so se pognali v smučino tek- movalce, ki so se prijaviли za tekmo- vanje v štafetnih tekih. Že po prvi predaji je bilo jasno, da zmaga lahko uide ekipi Kranja le zaradi more- bitne izredne smole. Toda smole ni bilo in ekipa Kranja je ostale tek- movalce prehitela za cel krog.

Tudi v biatlonu in veleslalomu so slavili Kranjčani.

»Zavedamo se, da so športna tekmovanja za našo armado veli- kega pomena,« je poudaril na kratkem razgovoru z novinarji gene- ralpodpolkovnik Jože Ožbolt. »Zato temu področju v zadnjem času posvečamo vse večjo pozornost. V prihodnosti pa bo mogoče na- praviti še velik premik naprej. Seveda pa bo ob tem potrebno veliko sodelovanja. Predvsem s starši in šolami. Vrhunske šport- nike, ko pridejo na služenje voja- škega roka, že poznamo. Toda mi želimo odkriti tudi nove talente. Kajti zavedamo se, da sta šport- na in telesna usposobljenost velikega pomena za našo JLA, za naš splošni ljudski odpor.«

Nadaljevanje na 16. strani

V tekmovanju štafet 4 x 5 kilometrov je premočno zmagala ekipa Kranja. Miran Gabrovce, Anton Spurej, Branko Grlic in Mirko Gabor so bili nepremagljivi. Drugouvrščeno ekipo so pustili »zadaje« več kot za eno uro. Na sliki: predaja štafete.

Predstavniki Gorenjske o gorski reševalni službi

Če vemo za slabosti, jih odstranimo!

Postaja Gorske reševalne službe Kranj je zadolže- na, da skupno z drugimi gorenjskimi postajami GRS pripravi gradivo o položaju gorenjskih gor- skih reševalcev za zasedanje predsedstva skupšči- ne gorenjskih občin in za organe, zadolžene za varnost, obrambo in družbeno samozaščito

Kranj - Razgovor, ki so se ga udeležili predstavniki skupščine go- renjskih občin, medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko in postaje Gorske reševalne službe iz Kranja, je po- novno opozoril na neresena vpraša- nja reševalne službe v gorah, ki je ne gre jemati ozko, kot pravi ime, tem- več kaže upoštevati, da je za reševa- nje v gorah izveščena služba dobro- došla tudi v primerih naravnih in drugih nesreč, pa naj si bo v nevar- nosti človeško življenje ali imovina. Zato bo treba najprej opredeliti po- ložaj in vlogo Gorske reševalne služ- be in poskrbeti za zadostne ter traj- ne vire financiranja.

ljavitve in utrditve njenega polo- žaja. Brez upoštevanja potreb in možnosti kaj lahko zaidemo v drugo, prav tako škodljivo skrajnost.

Gorski reševalci, ki že nekaj let opozarjajo na neurejen položaj v de- lovnih kolektivih, razen redkih iz- jem, na težave pri uveljavljanju pla- čanih dopustov med akcijami, na iztrošeno opremo in težave pri nje- nem nakupu itd., so veseli zanima- nja gorenjskih pokrajinskih organov za njihov položaj in težave. Zato so se tudi sami voljni vključiti v razre- ševanje. Da bi se stvari še hitreje premaknile, je kranjska postaja GRS zadolžena za izdelavo ocene se- danjega položaja gorenjskih postaj GRS, ob sodelovanju načelnikov po- staj GRS iz drugih občin. Gradivo se bo znašlo na mizi predsedstva skup- ščine gorenjskih občin, ki je med prvimi sklenila celovito pristopiti k urejevanju družbenega, samo- upravnega in materialnega vpraša- nja gorskega reševanja!

J. Košnjek

Če vemo za slabosti in težave GRS, jih odstranimo, so dejali na omenjenem razgovoru, saj smo že nekajkrat ugotovili, da Gorenjska brez izurjene reševalne službe ne more! Njen pomen kaže ocenjevati iz najširših družbenih stališč, saj ne gre le za reševanje v gorah, temveč za dragoceno pomoč, ki so jo hrabri možje voljni nuditi tudi v številnih drugih primerih in izrednih stanjih. Dogovoriti se bo treba, kaj pomeni gorska reševalna služba v planinski organizaciji in v sistemu varnosti, družbene samozaščite in ljudske obrambe, in razčistiti odnose med GRS, skupščinami občin, delovnimi organizacijami in drugimi družbe- nimi organizacijami ter organi. Oce- niti je treba, so menili na sestanku, kakšno reševalno službo družba po- trebuje in potem snovati načine uve-

ŽELEZNIKI - Referendum v krajevni skupnosti Železniki je uspel. Udeležba na vseh šestih voliščih je bila zares dobra. Prebivalci s tega področja so se pač zavedali, da je njihove »prometne žile« potrebno na vsak način urediti. To pa bo mogoče seveda le s skupnimi močmi. Že v bližnji prihodnosti bo tako odpravljeno tudi tole ozko »grlo« med Češnjico in Ze- lezniki. (-jg) - Foto: F. Perdan

Za boljše ceste

Referendum v Železnikih uspel

Železniki - Prek 2200 prebival- cev krajevne skupnosti Železniki, volilnih upravičencev, se je v nedeljo na referendumu odločalo o uvedbi krajevnega samopriskpevka. Z zbra- nim denarjem nameravajo Železni- karji izboljšati ceste skozi kraj, iz- boljšati ceste proti okoliškim kra- jem, urediti pokopališče na Zalem logu in opraviti še nekatera druga komunalna dela.

Referendum je uspel. Že do sredine dopoldneva je glasovalo na šestih voliščih - na dveh v Zele- znikih, na Zalem logu, v Podlonku, Martinj vrhu in Ojstrem vrhu - več kot dve tretjini volilnih upraviče- cev. Kmalu po poldnevu so člani vo- litne komisije že lahko zaprli volišče

v Ojstrem vrhu, kjer je bila udeležba 100-odstotna in so bili vsi prebivalci »za« uvedbo krajevnega samopri- spevka, ter v Podlonku, kjer je »za« glasovalo 93,6 odstotka volilcev. Tudi drugod rezultati niso bili dosti slabši. Na Zalem logu je bilo »za« 88 odstotkov glasovalcev v Martinj vrhu 73 odstotkov, v Železnikih (kul- turni dom) 91 odstotkov in na Češnji- ci (zadružni dom) 87,5 odstotka.

Prebivalci krajevne skupnosti Ze- lezniki bodo plačevali samopriskpe- vek do 1. marca 1982, delovne orga- nizacije s tega področja pa po po- sebnem sporazumu do konca 1982. leta.

-jg

Mirko Gabor je v tekmovanju štafet na 4 x 5 kilometrov dosegel najbolj- ši čas. V štafeti ekipe Kranja je tekel v zadnjem delu proge.

Tito prvi član

Na slavnostni seji Akademije znanosti in umetnosti Črne gore so izročili predsedniku SFRJ Josipu Brozu-Titu listino o njegovi izvolitvi za prvega člana te najvišje znanstvene ustanove v republiki. O življenjski poti predsednika Tita je ob tej priložnosti spregovoril predsednik akademije dr. Bratko Pavičević.

Podeljene nagrade Moše Pijadeja

V petek so v prostorih ljubljanskega magistrata na slovesnosti, ki so se je poleg predstavnikov republiških in pokrajinskih novinarskih organizacij iz vse Jugoslavije udeležili tudi nekateri slovenski vodilni družbenopolitični delavci, med njimi France Popit, Janez Vipotnik, Vinčo Hafner in Tone Kovič, podelili novinarske nagrade »Moša Pijadeja« za leto 1976. Prejeli so jih Čedo Kisič, Mahmud Konjodžić in Drago Košmrlj.

Novi šolniki

Pedagoška akademija v ljubljani nadaljuje tradicijo, da decan čestita hkrati vsem diplomantom, ki so končali študij v preteklem letu. Tako so v soboto izročili diplome 233 diplomantom te akademije. Med njimi je 65 takšnih, ki so študij končali ob delu. Največ mladih učiteljev in to kar 83, se je usposobilo za pouk v nižjih razredih. Za razredni pouk pa v zadnjem času najbolj primanjkuje kadra.

Mladi v pripravah na LO

Delo mladine idrijske občine je v zadnjem času zelo zaživelo. To so ugotovili tudi na tridnevem seminarju, ki so ga pripravili v hotelu Bor na Crnem vrhu in se ga je udeležil tudi predsednik slovenske mladine Ljubo Jasnič. Na seminarju so se pogovarjali o vključevanju mladih v priprave na splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito.

Petsto mladih po poteh XIV. divizije

Okoli 500 mladincev, pripadnikov teritorialnih enot, planincev, tabornikov, borcev in rezervnih vojaških stareših iz Velenja ter pobratenih občin Vrnjačka Banja, Split in Novi Travnik ter iz Slovenije gradca in Dravograda se je po dvodnevem pohodu po poteh legendarne Stirinajste v nedeljo zbralo na mitingu na Graški gori. Mladi so tako počastili 40-letnico prihoda tovariša Tita na vodstvo partije, njegovo 85-letnico in 40-letnico ustanovitve KPS.

Najboljši radioamaterji

Na slovesnosti ob zaključku tekmovanja jugoslovanskih radioamaterjev za Memorial Pohorja, ki ga vsako leto pripravi radio amaterski klub Pohorski bataljon iz Slovenske Bistrice, je bil najboljši radio klub Brata Ribar iz Djakova. Med klubskimi postajami pa se je najboljšje uvrstil radio klub iz Novega Beograda, med osebnimi radijskimi postajami pa je zmagal Boško Djurica iz Ptuja.

Še eno sejmišče

Z namenom, da bi posodobili poslovanje z rabljenimi avtomobili, so na prodajnem prostoru Slovenije avta na Vilharjevi cesti v Ljubljani odprli drugo tržnico rabljenih avtomobilov. Ta obsega približno 600 kvadratnih metrov prodajne površine in je na njej prostora za 400 do 500 vozil. Slovenija avto med drugim na željo prodajalcev oziroma kupcev avtomobile tudi strokovno oceni in pomaga pri sklepanju kupoprodajnih pogodb.

Iskrino tovarno merilnih instrumentov v Otočah so v četrtek, 24. februarja, opoldne obiskali starešine iz vojašnice Bohinjska Bela v radovljski občini. S predstavniki vodstva tovarne in družbenopolitičnih organizacij so se pogovarjali o organiziranosti te Iskrine temeljne organizacije združenega dela in o uresničevanju zakona o združenem delu. Z zanimanjem pa so si ogledali tudi proizvodnjo v tovarni. - A. Z. - Foto: F. Perdan

Jesenice

V sredo, 2. marca, bo redna seja izvršnega sveta skupščine občine, na kateri bodo razpravljali o predlogu sporazuma o zagotovitvi in razporejanju sredstev za kopalniško zdravljenje borcev NOV pred 9. septembrom za jeseniško občino, o poročilu o delovanju gradbenega odbora za šolski center Plavž, o delu in poslovanju Biroja za urbanizem in stanovanjsko poslovanje, o predlogu odloka o oblikovanju stanarin v letu 1977, o predlogu za povišanje stanarin za leto 1977, o spremembi odloka o merilih za ugotovitev nove vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj na območju občine, o prenosu pravice uporabe stanovanj na območju občine ter o nekaterih drugih vprašanjih. D. S.

Na redni seji komiteja, ki bo 5. marca, bodo razpravljali o predlogu programa prireditve ob 40-letnici KPS, o oceni uveljavljanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih na območju občine, o nekaterih idejnopolitičnih vidikih usklajevanja in skupnega uresničevanja interesov delovnih ljudi in občanov v medobčinskem sodelovanju, o uveljavljanju sodišča združenega dela in družbenega pravobranilca samoupravljanja ter o družbenem dogovoru o družbenopolitičnem izobraževanju in usposabljanju v občini.

Na zadnji seji osnovne organizacije ZK Koroška Bela so razpravljali o programu prireditve ob 40-letnici KPS v krajevni skupnosti, o kulturni akciji v občini, o evidentiranju možnih kandidatov in o nekaterih drugih vprašanjih. Člani so se zavzeli, da bo praznovanje pomembnih obletnic v krajevni skupnosti potekalo v več oblikah in se zaključilo s slavnostno sejo v krajevni skupnosti. D. S.

Kranj

Kot smo obširno poročali že danes teden, se bodo jutri, 2. marca, popoldne v Kranju sestali na seji delegati vseh treh zborov občinske skupščine. Najpomembnejši točki dnevnega reda bosta razprava o poročilu o uresničevanju delegatskih odnosov in delegatskega sistema v občini in razprava o poročilu o uresničevanju programa gradnje objektov v krajevnih skupnostih v občini.

V četrtek, 3. marca, popoldne se bo v stavbi kranjske občinske skupščine sestala zbor delegatov kranjske ribiške družine. Pregledali bodo delo v enoletnem obdobju in potrdili ribolovni režim za letos. Sprejeli bodo tudi gospodarski finančni načrt za letos in izvolili enega člana v izvršni svet ribiške družine. A. Z.

Radovljica

Na 34. redni seji se bo v četrtek, 3. marca, popoldne sestala občinske konference zveze komunistov. Na seji bo najprej razprava o kratki oceni gospodarnosti v radovljski občini, nato pa bodo spregovorili o nekaterih idejnopolitičnih vidikih medobčinskega sodelovanja. Podana bo tudi informacija o tekočih aktualnih vprašanjih in sicer o usmerjenem izobraževanju, praznovanju 40-letnice, združevanju v tekstilni industriji in drugem.

Sicer pa je ta teden v radovljski občini na programu več pomembnih sestankov. Po podatkih izvršnega odbora predsedstva občinske konference socialistične zveze bo danes popoldne seja izvršnega odbora skupne komisije podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju. Jutri opoldne se bo sestala izvršni odbor stanovanjske skupnosti, popoldne pa bo med drugim še seja aktivna sekretarjev osnovnih organizacij zveze komunistov. V četrtek pa se bodo sestali svet za ljudsko obrambo, komisija za mednarodne odnose pri komiteju občinske konference zveze komunistov, izvršni svet občinske skupščine in komisija za črne gradnje. V petek popoldne bo najprej seja izvršnega odbora predsedstva občinske konference SZDL, popoldne pa seja konference delegatov skupščine skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Že večeraj (ponedeljek) popoldne pa je bila četrta seja komisije za sodelovanje z delavci na začasnem delu v tujini. A. Z.

Škofja Loka

V sredo, 23. februarja, je bila v Škofji Loki redna letna skupščina občinskega odbora sindikata delavcev pri Škofjeloškem občinskem sindikalnem svetu. Člani odbora so na njej najprej spregovorili o delu v preteklem letu, nato pa so sprejeli program dela sindikata delavcev kovinske industrije v letošnjem letu. Dogovorili so se o pripravi letnih skupščin občinskega sindikalnega sveta, delu delegatov in delegacij v sindikatu ter samoupravnih organih, usposabljanju koordinacijskih odborov v organizacijah združenega dela za priprave na volitve v prihodnjem letu, evidentiranju delegatov v zboru skupščine in samoupravne interesne skupnosti, izobraževanju delegatov sindikalnih organov, delu na področju ljudske obrambe in družbene samozasčite, na področju kulture, inovacijskih dejavnosti in razvoja stanovanjskega gospodarstva v občini, spregovorili pa so še o izpopolnjevanju sindikalne organiziranosti, delovnih in življenjskih pogojev delavcev, sindikalni listi ter pripravah na občne zbere osnovnih organizacij sindikata.

Jutri ob 9. uri bo v hotelu Transturist v Škofji Loki posvet medpanožnega odbora sindikata delavcev elektroindustrije in zveznega odbora sindikata industrije in rudarstva. Na posvetu se bodo pogovarjali o delitvi osebnih dohodkov v industriji in rudarstvu. -jk

Tržič

Pretekli teden je bila v Tržiču 36. seja komiteja občinske konference ZKS, na katero so bili vabljeni tudi predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij. Člani komiteja in gostje bi morali razpravljati o medobčinskem sodelovanju, vendar so menili, da kaže za razpravo o tem pomembnem dokumentu počakati in ga pred tem temeljito pretehtati, oceniti in dopolniti. Člani komiteja so menili, da kaže v dokument o medobčinskem sodelovanju vključiti tudi medobčinsko sodelovanje tržičke občinske organizacije ZB. O medobčinskem sodelovanju bo komitej ponovno razpravljal na današnji seji.

V petek, 25. februarja, je bila v Tržiču okrogla miza o sodobnih osvobodilnih gibanjih v svetu, ki jo je pripravila komisija za mednarodno sodelovanje pri občinski konferenci ZSMS Tržič. Na okrogli mizi so razen Tržičanov sodelovali tudi študentje iz azijskih in afriških dežel, kjer se še vedno bore za neodvisnost. Na prireditvi so prikazali tudi krajši film o teh gibanjih. Razen tega so v Tržiču uspešno prodajali posebne nalepke o osvobodilnih gibanjih. Izkupiček so namenili pomoči Palestincem in narodom Zimbabwe in Namibije ter nekaterih drugih dežel, kjer se še vedno bijejo za neodvisnost in svobodo.

V petek, 4. marca, bo redna letna konferenca občinske organizacije Zveze socialistične mladine Slovenije Tržič. Mladi Tržičani bodo na konferenci sprejeli programsko usmeritev organizacije mladih in organov občinske konference ZSMS. Na konferenci bodo sprejeli tudi pravila mladinske kviza, ki ga nameravajo pripraviti v počastitev 40. obletnice ustanovitve KPS, 40. obletnice prihoda tovariša Tita na čelo partije in 85. obletnice njegovega rojstva. Kviz pripravila predsedstvo občinske konference ZSMS Tržič. -mk

Komisija za izvedbo postopka za spremembo imena podjetja pri

OZD Športmetal Jesenice

objavlja na osnovi sklepa zbora delavcev z dne 25. 2. 1977

razpis

- za sestavo novega imena OZD Športmetal Jesenice
- za izdelavo osnutka zaščitnega znaka

1.

Ime delovne organizacije mora označevati kovinsko predelovalno dejavnost podjetja (oprema za hleve proste reje, okovje za pohištvo - kavče, gradbeno ključavničarski izdelki, galanterijski izdelki, karo mreže); biti mora kratko, zvočno in lahko izgovorljivo. Obenem naj bo izvirno in naj ne bo povzeto po drugi OZD ali TOZD v SFRJ.

2.

Zaščitni znak podjetja mora biti izdelan na predlagano varianto imena delovne organizacije. Osutek naj bo barven in v dveh velikostih: približno 10 x 10 cm in 2 x 2 cm.

3.

Najboljša predloga za novo ime in zaščitni znak podjetja, ki bosta izbrana, bosta nagradjena:

- osvojeni predlog za novo ime s 500.00 din
- osvojeni predlog za zaščitni znak s 500.00 din

4.

Rok za sprejem predlogov je do 12. 3. 1977. Vsi predlogi morajo biti poslani na naslov: Športmetal Jesenice, Ledarska ul. 4, 64270 Jesenice z oznako »Predlog za novo ime«.

Deset odstotkov zaposlenih komunistov

Na zasedanju konference ZKS v Tržiču so ocenili uresničevanje sklepov 5. seje centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije in ponovno opozorili na slabosti organizacije

Tržič - Tržiška konferenca ZKS je pretekli teden ocenila uresničevanje sklepov 5. seje CK ZKS na osnovi gradiva, ki ga je pripravila posebna delovna skupina komiteja in opozorila na slabosti v organizaciji ter izdvojila pozitivne premike v organiziranosti tržiških komunistov. Ocena uresničevanja sklepov 5. seje CK ZKS ugotavlja, da je v osnovnih organizacijah ZK čutili premalo lastnih pobud in preveč čakanja na akcijske predloge višjih forumov ZK. Ta slabost je še posebno očitna v osnovnih organizacijah po krajevnih skupnostih. Na tržiški konferenci so bili kritični tudi do obveščanja v Zvezi komunistov. Večina informacij je pogosto zakasnelih, boljše pa bodo morale biti tudi vezi med osnovnimi organizacijami in komitejem.

Ko v Tržiču ocenjujejo aktivnost komunistov, ugotavljajo, da jih je kar 149 od skupno 635 članov ZK brez funkcij. Nekateri, predvsem starejši, imajo za to opravičilo, dobra polovica pa za neaktivnost ne more najti opravičila. Osnovne organizacije so do nekaterih članov preveč popustljive, kar ni v skladu z dokumenti Zveze komunistov. Zgolj udeležba na sestanku ni edino merilo za aktivnost komunistov, so poudarili na konferenci. Še kritičnejše obravnave pa bodo morali biti deležni tisti komunisti, ki so brez dolžnosti ali se le-teh branijo.

Vzpodbudne podatke navaja ocena uresničevanja sklepov 5. seje CK ZKS v tržiški občini. Lani je bilo v Zvezo komunistov sprejetih 62 Tržičanov. Njihova sestava pove, da jih je kar 65,5 odstotka neposrednih proizvajalcev, da je med njimi več kot 70 odstotkov mlajših od 27 let in da je med 62 sprejetimi v ZK kar 44,2 odstotka žensk. Tako je sedaj med vsemi zaposlenimi v tržiški občini že 10,8 odstotka ko-

munistov, kar je v primerjavi z letom 1975 vzpodbuden napredek. Vseeno pa kaže okrepiti vezi med osnovnimi organizacijami v delovnih kolektivih in aktivom komunistov-delavcev in še zboljšati zastopanost žensk in mladih v Zvezi komunistov.

Na konferenci so soglašali z oblikovanjem posebne komisije, ki bo preučila prostorske in materialne možnosti delovanja osnovnih organizacij ZK predvsem v krajevnih skupnostih. Komisija ZK bo skušala skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami zagotoviti osnovne pogoje za delovanje ZK in drugih družbenopolitičnih organizacij v krajevni skupnosti.

J. Košnjek

Gorenjski planinci se povezujejo

Kranj - Pretekli četrtek se je sestala komisija medobčinskega odbora gorenjskih Planinskih društev, katere naloga je oblikovanje predloga za sestavo koordinacijskega organa gorenjskih Planinskih društev. Komisija je izdelala dva predloga, o katerih bo v prihodnosti govorila po Planinskih društvih. Prvi predlog, za katerega se je ogledala tudi komisija, pravi, naj bo koordinacijski organ gorenjskih Planinskih društev sestavljen na delegatski osnovi. V njem naj bi bil po en delegat iz vsake občine, izvoljen v društvih v občini oziroma v zvezi Planinskih društev, ki jih bo treba oblikovati v občinah, kjer deluje več Planinskih društev. Drugi predlog pa ohranja sedanji medobčinski odbor gorenjskih Planinskih društev. Komisija se bo odločala za končni način sodelovanja in usklajevanja dela med PD na Gorenjskem po javnih razpravah v društvih. -jk

Staro šolo urejajo

Tržič - V tržiški občini so decembra lani delovni ljudje in občani ter delovni kolektivi na referendumu izglasovali nov samoprispevek. S tem se je prižgala »zelen luč« za urejevanje in modernizacijo izpraznjene osnovne šole heroja Bračiča v mestu Tržiču, ki jo je skupščina namenila družbenim dejavnostim. Načrti za ureditev stare šole bodo kmalu izdelani, oblikovan pa je tudi odbor za vodenje modernizacije. Kaže, da bo stara Bračičeva šola nared že do letošnjega 5. avgusta, ko praznuje Tržič občinski praznik.

V Bračičevo šolo se bodo preselile tudi skupne službe samoupravnih interesnih skupnosti, kar v Tržiču že nekaj časa želijo. Sedaj ima namreč vsaka interesna skupnost svojo administracijo in druge strokovne službe, kar vzame precej denarja. Združene službe bodo cenejše in učinkovitejše. -jk

Oddolžitev revolucionarki Mokorelovi

Tržič - V tržiški občini že več let razmišljajo, kako bi se najlepše oddolžili spominu na pokojno revolucionarko Tončko Mokorelo iz Tržiča. Nekateri so že pred leti predlagali, da bi po njej poimenovali vzgojno-ustavno ustanovo ali eno od osnovnih šol, ulic ali podobno. Zadnje čase pa so se družbenopolitične organizacije odločile predlagati, da bi po Tončki Mokorelovi poimenovali osrednjo vzgojno-ustavno ustanovo v Tržiču, ki združuje vrtno na gradu, pri Peku in v Bistrici. Kmalu se jim bo pridružil še nov vrtec v Križah. Poimenovanje po revolucionarki bo opravljeno ob otvoritvi novega vrtca v Križah. -jk

S solidarnostjo do večjih dohodkov

Da bi lahko valorizirali osebne dohodke učiteljev, so priskočile na pomoč vse interesne skupnosti

Skojfa Loka - Nizki osebni dohodki učiteljev in vzgojiteljev že vrsto let predstavljajo enega največjih problemov našega šolstva. Zlasti pa se ta problem kaže v vedno večjem številu nezasedenih delovnih mest oziroma v vse večjem pomanjkanju učiteljev. Lani so prejemki šolnikov, v poprečju za 20 odstotkov zaostajali za dohodki delavcev z enako šolsko izobrazbo v gospodarstvu ali za 14 odstotkov za delavci z enako izobrazbo v negospodarstvu.

Zato je republiška izobraževalna skupnost sprejela priporočilo, da bi občinske izobraževalne skupnosti po svojih možnostih valorizirale osebne dohodke učiteljev in sicer naj bi za to porabile tudi višje sredstva, ki so se na njihove račune natekli nad dogovorjeno mejo.

Tudi v Skojfi Loki so v obeh zborih skupščine izobraževalne skupnosti po priporočilo sprejeli. Vendar bi bilo zvišanje dohodkov le malenkostno, če bi imeli na voljo le višek svoje interesne skupnosti. Zato so na pomoč priskočile tudi vse ostale občinske interesne skupnosti in so svoje višje odstopile izobraževalni skupnosti namensko za valorizacijo osebnih dohodkov šolnikov. Svoja sredstva so dale kot posojilo, vendar skupščine vseh samoupravnih skupnosti prav v teh dneh razpravljajo o tem, da posojila ne bi bilo treba vrniti. Le tako, menijo, lahko res-

nično pomagajo. Če bi izobraževalna skupnost morala izposojeni denar vrniti, bi ga ji zmanjkalo za letošnje izplačevanje osebnih dohodkov.

Tako je lahko izobraževalna skupnost s solidarnostno pomočjo vseh drugih samoupravnih skupnosti valorizirala osebne dohodke šolnikov za vse lansko leto in sicer za 14,2 odstotka.

Takšne osebne dohodke izplačujejo tudi letos. Kljub zvišanju pa še nikakor ne morejo biti zadovoljni, saj dohodki še vedno zaostajajo za prejemki delavcev v drugih gospodarskih in negospodarskih vejah. Učitelj s srednjo izobrazbo, ki ima nekaj let prakse in strokovni izpit, prejme za opravljeno 42-urno tedensko delovno obveznost, v katero so poleg pouka v razredu vštete tudi dopolnilne dejavnosti, dopolnilni pouk, razredništvo in priprave, 4023 dinarjev, učitelj s srednjo izobrazbo 4694 dinarjev in učitelj z visoko izobrazbo 5365 dinarjev.

L. Bogataj

259 novih stanovanj

Skojfa Loka - V zadnjem petletnem obdobju so v občini zgradili 750 stanovanj, od tega 440 družbenih in 310 zasebnih. Vendar potrebuje veliko novih stanovanj in ugotavljajo, da so v zadnjih letih preskromno načrtovali. Denar, namenjen za stanovanjsko izgradnjo, pa je bil delno nenamensko uporabljen.

Povečana skrb za varstvo okolja

V Aeru, TOZD Tovarna celuloze in papirja v Goričanah so v zadnjem času naredili pomembne korake v skrbi za ohranitev čistejšega okolja. Zgradili so vodočistilno napravo za odpadne tehnološke vode papirnice in celuloze. Naprava je grajena za kemijski sedimentacijski postopek, kjer bodo vodo iz papirnice očistili, da jo bodo lahko spuščali v reko Soro. Celulozne odpadne vode pa bodo tako očiščene, da jih bo možno odvajati v skupni kolektor kanalizacije, ki je v izgradnji od Medvod do Broda.

Vodočistilna naprava filme Ruthner je veljala 11 milijonov dinarjev, zgradili pa so jo delavci ljubljanske Obnove. V nekaj letih bodo tako združene vse odpadne vode v kanalizacijskem omrežju, katerega izdatno sofinancirajo ter tako ne bo več odplak v reko Soro. Obratovanje vodočistilne naprave je zelo drago, saj bodo samo kemikalije veljale 6 milijonov dinarjev na leto. Ob tem se sprašujejo, zakaj morajo plačevati vodni prispevek, čeprav imajo svoja črpališča, vodočistilno napravo pa so morali plačati sami!

Tudi sicer reke Sore ne onesnažujejo več toliko, saj so namesto pirne postavili zvepleno peč, ki je odpravila odplake. Postavljena je naprava za obnovo žveplovega dvokisa, odpadno lužino pa predelujejo v pinot. Za gorivo v novi toplarni uporabljajo mazut, katerega bodo po izgradnji plinovoda nadomestili s plinom, kar bo še večji prispevek k čistejšemu ozračju. -fr

Letos bo predvidoma zgrajenih 259 stanovanj v družbeni lasti oziroma 11.885 kvadratnih metrov stanovanjske površine v vrednosti 85 milijonov 553.500 dinarjev. Računajo, da bodo zgradili dve stolpnici v Podlubniku s po 55 stanovanji, 110 stanovanj na Trati in 29 stanovanj v Žireh. Letos pa bodo gradili družbena stanovanja tudi v Železnikih.

Enota za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu bo razdelila 88 stanovanj; od tega 20 stanovanj v stolpnicih v Podlubniku, 60 v Frankovem naselju in 8 v Žireh. Tako bodo uresničili občinski srednjeročni program, ki predvideva, da bo vsako četrto stanovanje solidarnostno. Precejšnja pa bo tudi zasebna stanovanjska gradnja, ki jo letos cenijo na okrog 50 milijonov dinarjev. D.S.

Kam z odpadki?

Ljubljana - Ljubljansko Gospodarsko razstavišče je februarja lani pripravilo pet posvetovanj o varstvu okolja, ki jih je dopolnila strokovna razstava tehničnih naprav za varstvo okolja. Še posebne pozornosti so bila deležna posvetovanja in naprave za predelovanje odpadkov.

Med 5. in 10. majem letos bo Gospodarsko razstavišče pripravilo že II. mednarodno razstavo pod naslovom »tehnika in okolje«. Pokrovitelji bodo stalna konferenca mest Jugoslavije, republiški komite za varstvo okolja, Gospodarska zbornica SRS in republiška raziskovalna skupnost. Razstava, združena z mednarodnimi strokovnimi predavanji in posvetovanji, bo največja tovrstna prireditev na Balkanu in v Srednji ter Vzhodni Evropi. Posebna pozornost bo tudi letos veljala aktivnemu varstvu okolja, kamor sodijo tudi naprave za predelovanje odpadkov in druge čistilne ter sorodne naprave. Znano je namreč, da prav odpadki največ prispevajo k onesnaževanju okolja. -jk

Zato smo lani izvedli med učenci sedmih razredov anketo, ki naj bi to domnevo potrdila.

Učence sedmega razreda smo izbrali zato, ker so v osmem razredu že poklicno opredeljeni, poleg tega pa smo skušali ugotoviti poznavanje ravno pri učencih, ki se letos odločajo za poklice.

Anketirali smo 381 učencev iz osmih osnovnih šol v kranjski občini. Na vprašanje, ali so že kdaj razmišljali o vojaških poklicih, je pritrdilno odgovorilo 264 učencev ali 69 odstotkov. Skoraj polovico učencev (172) je slišalo o vojaških poklicih v šoli, 161 pa je dobilo informacijo pri starših. To nas opozarja, da bo potrebno še več načrtnega dela tako z učenci po šolah kot s starši.

Ker je bila v šolskem letu 1974/75 zgrajena nova vojaška gimnazija v Ljubljani, nas je zanimalo, ali so učenci s tem seznanjeni. Pritrdilne odgovore je dalo 352 učencev ali 92 odstotkov.

Na vprašanje, kje se šolajo vojniki kopenske vojske, ali obstaja tudi vojaška glasbena šola in za katere poklice se šolajo učenci v intendantski šoli v Sarajevu, smo dobili precej pravih odgovorov. Tako lahko sklepamo, da so učenci o vojaških poklicih dokaj seznanjeni.

Anketa je pokazala, da je učencem literatura o vojaškem življenju precej tuja, saj jo kar 65 odstotkov učencev ne bere, medtem ko televizijske oddaje o vojaki in filme iz vojaškega življenja spremljajo skoraj vsi učenci.

Učenci so v anketi navedli, da si želijo ogledov vojaških ustanov, da si žele čim več filmov o vojaškem življenju, predavanj in razgovorov z vojaki. Nekateri si celo žele ogled manevrov in praktičnega dela med vojaki, spoznavanja orožja in življenja vojakov.

Mojca Kraljič

murha

Za dekleta, žene, mamice...

Lepo aranžirana darila in čestitke za 8. marec, dan žena, v naših prodajalnah v Lescah, na Jesenicah, na Bledu in v Radovljici.

Pridite!

Odbor za medsebojna razmerja
Central Kranj - TOZD Delikatosa
objavlja prosta delovna mesta:

1. za prodajalno »Hrib« Preddvor - prodajalec-ka 3 delovna mesta
2. za prodajalno »Delikatosa« Kranj - prodajalec-ka 1 delovno mesto

Pogoji: končana trgovska šola, 1 leto dela v trgovini, poskusno delo 30 dni

Delovna mesta so razpisana za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj vložijo svoje ponudbe v 10 dneh od dneva razpisa na naslov: Central Kranj, TOZD Delikatosa, n.sub.o. Kranj, Maistrov trg 11.

Izobraževanje ob delu

Radovljica - V radovljiški občini že nekaj časa razpravljajo o izobraževanju zaposlenih ob delu. Po sicer nepopolnih ocenah trenutno potrebuje spričevala o dokončani osemletki okrog 200 zaposlenih v radovljiški občini. Ker pa izobraževalna skupnost nima toliko denarja, predlaga dogovor z delovnimi organizacijami o skupnem financiranju tovrstnega izpopolnjevanja. Če se bodo dogovorili o tem, bodo še letos

ustanovili ustrezne oddelke pri delavski univerzi.

Uvesti nameravajo dopisno šolanje, pisanje seminarov nalog in občasne učne posvete. Večji poudarek pa bi dali težjim predmetom kot so slovenščina in matematika. Pričakujejo, da bodo delovne organizacije podprle takšno izobraževanje ob delu in s tem omogočile tudi možnosti za tekoče izobraževanje ob delu, ki za zdaj v občini prav tako ni najbolje rešeno. JR

Dve pomembni statistični raziskavi

Z zakonom o združenem delu smo dosegli novo stopnjo v graditvi samoupravnih odnosov: ti odnosi državo sicer razbremenjujejo številnih obveznosti odločanja, hkrati pa ji nalagajo nove, kompleksne dolžnosti. Celice odločanja - temeljne organizacije združenega dela - morajo preskrbeti številne podatke, urejene tako, da odločanje v bazi omogočajo. Take naloge opravljajo dejavnosti splošnega družbenega pomena. V okviru te dejavnosti izvajajo prav v tem četrletju Zavod SR Slovenije za statistiko dve pomembni raziskavi za združeno delo: Zaposleni v družbenem sektorju in Popis zavarovancev v družbenem sektorju.

Delavci v združenem delu so najpomembnejši proizvodni dejavnik. Za temeljite gospodarske analize in za razumno načrtovanje gospodarskega razvoja potrebujemo čim boljše in čim bolj individualne podatke za okoli 700.000 delavcev v družbenem sektorju. Sedanja razpoložljiva dokumentacija sloni le na sumaričnih informacijah, individualnih podatkov pa skoraj nimamo. Z raziskavo o delavcih v združenem delu pa bomo zagotovili podatke za oblikovanje in vodenje perspektivne kadrovske politike in za analiziranje in uresničevanje dolgoročnih kadrovskega potreb na vseh ravneh od osnovne družbenopolitične skupnosti do federacije.

Za normalno delovanje dohodkovnega sistema je spoznavanje jasnih razmerij med delavci posameznih dejavnosti zelo pomembno. Elemente teh razmerij bo posredovala obdelana raziskava. S tem bomo lahko dosegli pravičnejšo delitev dohodka posameznih kategorij delavcev, ne nazadnje tudi po spolni strukturi.

Sistem zdravstvenega zavarovanja se je v SR Sloveniji razvijal bolj uspešno kot v drugih republikah. Tako z zdravstvenim zavarovanjem pokriva že vzpodbudno velik del prebivalstva. V zadnjih letih se je spreminjal tudi temelj zavarovanja. Spomnimo se samo sprememb v zavarovanju študentov in kmetijskih proizvajalcev. Tako razširjene oblike zavarovanja terjajo izpopolnitev evidenc in uvedbo registrov zavarovancev in njihovih družinskih članov. Ravno glede družinskih članov so bili podatki hudo pomanjkljivi in zakasneli. Popis zavarovancev poteka na račun zdravstvene skupnosti Slovenije. Zaradi poenostavitve in racionalizacije pa raziskavo organizira Zavod SR Slovenije za statistiko hkrati z raziskavo o združenem delu.

Obe raziskavi se vključujeta v enoten slovenski informacijski sistem, v katerem so posamezne skupine podatkov med seboj povezane prek matične številke enotnega registra organizacij in skupnosti, ki so jo konec minulega leta dobile vse enote v državi. Tako bo uporabnost podatkov kar najbolj raznovrstna.

Da bi bili podatki čim bolj uporabni, je organizator uvedel novost pri obdelavi obrazcev: le-ti so prilagojeni za uporabo optičnega avtomatiziranega čitalca, ki z mehkim svinčnikom vpisane številke sam odčitava in jih vnaša v spomin. Izpolnjevanje obrazcev zahteva sicer nekaj več pazljivosti, trud pa se bo ob nekajkrat hitrejši obdelavi hitro obrestoval. Organizacije združenega dela bodo tako prejele podatke veliko prej kot bi jih ob klasični obdelavi, če človeškega faktorja, ki se s tem načinom izključuje, niti posebej ne omenjamo. J. F.

Skupnost za zaposlovanje Kranj

Anketa o vojaških poklicih

V šolskem letu 1974/75 je bila pri občinski konferenci SZDL v Kranju ustanovljena komisija za usmerjanje mladine v pedagoške šole, vojaške šole in šole za miličnike kadete. Osnovna naloga komisije je, da ugotovi, zakaj se mladi v tako majhnem številu odločajo za omenjene šole. Po dvehletnem preučevanju smo ugotovili, da se je povečalo zanimanje za pedagoške poklice, odkar so na gimnaziji v Kranju odprli oddelek pedagoške gimnazije. Tudi za miličnike kadete se s kranjskega področja prijavlja že nekaj časa dovolj učencev. Na teh deficitarnih, kadrovsko slabo zasadenih področjih se je stanje izboljšalo, medtem ko je zanimanje za vojaške šole še vedno majhno. Komisija je zanimalo, kje so vzroki za tako majhen interes za vojaške poklice. Predvidevali smo, da je eden od vzrokov najbrž slabo poznavanje vojaških poklicev.

Občni zbor KUD Sava Kranj

Ko je že kazalo, da se bodo po sicer uspešno zaključeni sezoni zaslužne počitnice za plesno sekcijo KUD Sava Kranj podaljšale tudi v začetek nove sezone, so se težave s prostori za vaje vendarle uredile. Folklorna plesna skupina si je morala namreč poiskati nove prostore za vadbo, potem ko so prostore, v katerih so doslej vadili, v Delavskem domu, začeli preurejati za knjižnico. V preteklih šestih mesecih so plesalci lahko imeli vaje v dvorani Dijaškega doma, ko pa je pogodba potekla, spet skupina ni vedela kako in kje nadaljevati. Prisiljene počitnice pa - kot se ve - škodijo tako telesni kondiciji, skupni zavesti,

skratka posledice bi bile lahko za skupino kaj čudne: no, do tega, da bi se razšla folklorna skupina, ki ima za seboj že več kot desetletje trdega in uspešnega dela, ki jo je pripeljalo med »prvoligaše« slovenske folklore, na srečo ni prišlo.

Po bolj ali manj neuspešnem trkanju na vrata kranjskih šol, ki imajo primerne prostore, ali telovadnice ali avle še proste v večernih urah, se je izkazalo, da imajo posluh za za-drege folklorne skupine Sava le na osnovni šoli Lucijan Seljak. Tu sicer raste že nekaj časa nov najmlajši rod kranjskih folkloristov: okoli 100 članov pionirske skupine se je že do-slej lepo uveljavilo. Vodstvo šole je

menilo, da šolska avla ne bo pretes-na še za 35 članov starejše in 30 čla-nov mlajše plesne skupine. Tako zdaj kaže, da so folkloristi Save našli vsaj za daljši čas trden »tane poden« - vsaka tla za ples pač niso pri-merna - kar jim doslej v enajstih letih obstoja ni slo ravno od rok: v vseh teh letih so morali zamenjati namreč kar osem prostorov, pa ne po svoji krivdi.

Težave s prostorom za vadbo, ki je izvršnemu odboru društva napravil dosti sivih las, se je torej uredil še pred občnim zborom KUD Sava, tako da so člani lahko razpravljali o drugih zadevah. KUD Sava kot vemo sestavlja več sekcij: folklorna, tamburaški zbor Biserica, instru-mentalisti, oktet in foto filmska sek-cija. V društvo pa se je na novo vključila še sekcija za kulturne ak-cije, ki sicer obstaja že dlje časa v tovarni Sava in je zadolžena predvsem za kulturno dejavnost v kolek-tivu samem.

Iz poročil posameznih sekcij društva ni težko razbrati, da je bilo preteklo leto za vse sekcije uspešno, čeprav ne brez problemov. Folklorna skupina, ki je morda poleg tambu-rašev tudi najbolj na »očeh«, je bila lani glede na svoje dobro ime, ki si ga je s trdim delom ob dobrem vodstvu v teh letih priplesala, na turne-jah v tujini kot sicer že večkrat do-slej, nastopi pa so ogreli dlani gledal-cem tudi doma. Že lani pa so sklenili povečati nastope pred doma-čim kranjskim občinstvom, ki jih - kot se je pokazalo - bolj malo pozna; manj kot recimo v Franciji, na Poljskem ali pri zamejskih Slo-vencih, kamor kot kulturni amba-sadorji iz Kranja prenašajo etno-grafska izročila naših narodov.

Na teh nastopih folkloriste pogo-sto spremlja tudi tamburaški zbor iz Reteč, ki je lani izredno veliko nastopal tako doma kot na gostovan-jih. Letos bodo tamburaši, ki jim podmladka ne manjka, proslavili 25-letnico svojega neprekinjenega delovanja. Na praznovanje 10-letni-ce se pripravlja tudi savski oktet. Delovne načrte za letošnje leto so pripravile vse sekcije, delovne pa bodo samostojno, ali pa tesno med seboj povezano, kot na primer folklorna skupina in instrumentalisti ter tamburaši. Vsi skupaj pa si bodo prizadevali, da to kulturno amate-rsko delovanje ne bo namenjeno le njim samim, pač pa širšemu družbe-nemu okolju, ki kaže za kulturo ra-zumevanje in si je želi. L. M.

Pomembna gledališka dogodka v Trzinu

Trzin - Zavod za kulturo in izobraževanje Trzin je tudi letno raz-pisal gledališke abonmaje. Prva abonmajska gledališka predstava je bila v petek, 18. februarja. V Cankarjevem domu se je z dvema pred-stavama Goldonijev »Pahljače« predstavilo Primorsko narodno gledališče iz Nove Gorice. Dvorana je bila obkrist polna. Do konca leta je načrtovanih še več abonmajskih predstav. Trzinčanom se ne bodo predstavljala le gledališča iz drugih krajev, temveč je v abonmaju vklju-čena tudi predstava trziškega Mladinskega gledališča, kar bo pomemb-nen prispevek k popularizaciji amaterske kulture v trziški občini.

Zelo aktivno je tudi kulturno društvo Dolina-Jelendol. Njegovi člani so se v nedeljo, 20. februarja, predstavili z dramo Bele vrtnice. To je bila zahtevna predstava, ki so ji bili zavzeti gledališčeniki iz Doline in Jelendola kos. Z Belimi vrtnicami bodo gostovali tudi v nekaterih dru-gih krajih trziške občine, kar bo pomemben prispevek h kulturnemu so-delovanju med krajevnimi skupnostmi trziške občine. -mv

Razstava Ive Šubica

V okviru kulturne akcije za delovne kolektive in občane blejskega območja ter po programu praznovanj 40-letnice prihoda tovariša Tita na čelo KPJ in 40-letnice ustanovitve KPS in v počastitev dneva žena bodo v petek, 4. marca, ob 18. uri v avli osnovne šole dr. Josipa Plemlja na Bledu odprli razstavo partizanske grafike akademskega slikarja in prvorobca Ive Šubica. O pomenu letošnjih praznovanj in kulturne akcije bo govoril predsednik občinskega sveta zveze sindikatov Marjan Vrabc. V kulturnem programu bodo nastopili člani moškega zbora KUD Bled in recitatorji osnovne šole Bled. Razstava bo odprta do 22. marca, potem pa jo bodo prenesli v Kropo.

Jeseničani na Bohinjski Beli, Celjani na Bledu

Minuli mesec (februarja) je gledališče Tone Cufar gostovalo s Partljičevo komedijo O, ne, ščuke pa ne na Bohinjski Beli. Predstava je bila organizirana v okviru kulturne akcije v radovljiški občini. Jeseni-čani bodo ta mesec gostovali še v nekaterih drugih krajih v radovljiški občini. Prvič pa so letos gostovali v radovljiški občini tudi gledališčeniki SNG Celje. V festivalni dvorani na Bledu so se predstavili z delom Moška zadeva. Nastopila sta Jana Smidova in domačin Miro Podjed. JR

Dr. France Prešeren

V založbi Mladinske knjige je ob letošnjem 8. februarju izšla knjiga Gregorja Kocjana Dr. France Prešeren. V besedi in sliki je pred-stavljena življenjska pot in delo največjega slovenskega pesnika kot pripomoček učencem višjih razredov osnovnih šol in srednjih šol. Knjiga je izšla v nakladi 30.000 izvodov in bila razprodana.

Knjigo je nabavila tudi jeseniška kulturna skupnost, ki jo bo ponudila obiskovalcem Prešernove rojstne hiše v Vrbi. D. S.

Diplomski nastop

Sredi minulega meseca je bil v dvorani radovljiške graščine javni diplomski koncert violinistke Erike Noč. Nočeva je tako sklenila glasbeni študij v razredu rednega profesorja Leona Pfeiferja. Erika je doma z Bleda in je že več let članica orkestra Slovenske filharmonije. Na koncertu v Radovljici je igrala skladbe J. S. Bacha, A. Srebotnjaka, E. Chaussona in L. v. Beethovna. Pri klavirju je bila prof. Nada Oman. GE

Jubilej trziških godbenikov

Trzin - Pred petdesetimi leti je bila v Trzinu ustanovljena godba na pihala, ki je takrat združila peščico mladih trziških muzikantov. V pe-tih desetletjih se je trziška godba kljub težavam razširila in kva-litetno dvignila. V jubilejnim letu združuje že 42 godbenic in godbe-nikov, ki od leta 1972 dalje vadijo pod vodstvom mladega kapelnika oziroma dirigenta Andreja Puharja. Tudi starostna sestava pihalnega orkestra DPD Svoboda Trzin, kot se skupina zadnja leta imenuje, je vzpodbudna, saj prevladujeta mlaj-ša in srednja generacija. Godbeniki se na praznovanje jubileja že nekaj let pripravljajo. Pred tremi leti so dobili nove uniforme, predlanski in lani pa so kupili tudi nekaj novih instrumentov, ki so bili dragi in so pomenili za godbo precejšen izdatek. Trziški pihalni orkester je za prosla-vitev 50. obletnice delovanja pripravil tudi nov program, ki je obsež-nejši, pestrejši in kvalitetnejši od se-danjega. Povedati velja, da je pihalni orkester ena najbolj aktiv-nih skupin v trziški »kulturni srenji«. Lani so nastopili skoraj pet-desetkrat, igranje na pogrebih v tem številu še upoštevano ni.

Osrednja praznovanje jubileja tr-ziških godbenikov bo v soboto, 28. in v nedeljo, 29. maja. V soboto bo v avli osnovne šole heroja Bračiča v Bistrici pri Trzinu jubilejni koncert, na katerem bodo najzaslužnejši god-beniki prejeli Gallusove značke. God-beniki bodo na privedev povabili tudi predstavnike družbenopolitič-nega in gospodarskega življenja tr-ziške občine ter delegacije godb iz sosednjih občin in pihalnih orkestrov, s katerimi Trzinčani že dolgo so-delujejo. V nedeljo, 29. maja, se bo praznovanje 50. obletnice trziškega pihalnega orkestra nadaljevalo s sre-čanjem petih pihalnih orkestrov. Gostitelji bodo povabili pihalna or-kestra iz Kranja in z Jesenic, mla-dinsko godbo na pihala iz Logatca in godbo iz Borovelj. Gostje se bodo skupaj s trziškimi godbeniki zbrali na nogometnem igrišču in v povorki krenili po mestu. Nato bo imela vsaka sodelujoča godba na pihala polurni koncert pred paviljonom NOB v Trzinu. Praznovanje zlatega jubileja trziškega pihalnega orkestra bo s tem končano.

J. Košnjek

Bogat kulturni program

Programske smernice kulturne skupnosti Radovljica za leto, ki jih je že potrdil izvršni odbor, bodo še ta mesec v razpravi v vseh/splošnih de-legacijah za samoupravne interesne skupnosti v TOZD, OZD in KS. Smernice, ki so povzete iz srednje-ročnega razvojnega programa kulturne dejavnosti v občini, med dru-gim vključujejo tudi letošnje jubilej-no praznovanje 40-letnice ustano-vitve KPJ in prihoda tovariša Tita na čelo partije.

Ta mesec nameravajo v občini ustanoviti temeljne skupnosti za po-samezna področja. Najprej bodo ustanovili temeljno skupnost za li-kovno - galerijsko dejavnost. L. tos bodo nabavili tudi 3000 knjig, uredili novi knjižnici v Spodnjih Gorjah in v Kropi ter pripravili več literarnih srečanj in priložnostnih knjižnih razstav.

Načrtujejo tudi večji obisk v mu-zejih. Sicer pa bodo v Muzeju talcev v Begunjah nabavili nove spominske značke in izdali nov vodnik. V Ko-vaskem muzeju v Kropi bodo uredili dodatne prostore ter prav tako na-bavili značke in razglednice. V Čebe-larskem muzeju v radovljiški graščini načrtujejo vse potrebno za pre-nosno razstavo panjskih končnic in za restavriranje nerazstavljenih zbir. Opremo za razstave bodo kupi-li tudi v Šivčevi hiši. V Linhartovi sobi bodo organizirali več poučnih obiskov, zaradi potresa pa obnovili Muzej planšarstva in sirarstva. Iz-dali bodo tudi vodnik o planšarski zbirki. V okviru kulturne akcije načrtujejo tudi 35 likovnih razstav v

delovnih organizacijah, šolah in galerijskih prostorih.

Amaterske dramske skupine pri ZKPO in delavski univerzi bodo letos pripravile prek 700 dramskih, zborovskih, glasbenih, literarnih in folklornih prireditev. Predvidevajo tudi občinska srečanja, revije pev-skih zborov, godb na pihala, instru-mentalnih, dramskih in folklornih skupin. Nadaljevali bodo tudi z raz-ličnimi srečanja z našimi rojaki na Koroskem in v Italiji. V sodelovanju s sindikati pa bo kulturna skupnost organizirala letos 60 kulturnih pri-reditev. Dobra polovica bo gleda-liških.

Na področju varstva kulturne dediščine bodo letos nadaljevali resta-vratorska dela na gradu Kamen in Šivčevi hiši. Spomeniško varstvene akcije pa bodo potekale tudi v Kro-pi, Kamni gorici, Radovljici in v Bo-hinju. Še posebno skrb bodo posveti-li obnovi in vzdrževanju grobišč talcev v Begunjah in v Dragi, gro-bišču 3. bataljona Prešernove bri-gade na Pokljuki ter spomenikom NOB na Srednji Dobravi, Bledu, v Bohinju in v Radovljici. Več denarja pa bo letos kulturna skupnost name-nila tudi za vzdrževanje kulturnih domov in za izboljšanje organizirane klubske dejavnosti mladih.

Sicer pa bo letos bolj usklajena tudi kulturna dejavnost v izobraže-valno skupnostjo. O prioritarnih na-logah v letošnjem kulturnem pro-gramu pa se bodo delegati obeh zborov skupščine kulturne skupnosti odločali v drugi polovici marca. JR

Bogat koledar prireditev

Jesenice - Marca bo v dvorani amaterskega gledališča na Jesenicah več kulturnih prireditev. Tako bo 4. marca nastop folklorne skupine iz Subotice. Predstavo si bodo ogledali delavci jeseniških organizacij združenega dela, predvsem železarne, Kovinarja, Gradisa in Gradbinca. V soboto in nedeljo bo predstava amaterskega gledališča Tone Cufar Sodnik Zalamejski, za osmi marec pa pripravljajo proslavo učenci osnovnih šol jeseniške občine ter igralci amaterskega gledališča, ki bodo verjetno uprizorili uspešno delo Toneta Partljiča O, ne, ščuke pa ne. V petek, 11. marca, bo predstava ljubljanskega baleta v organizaciji Zveze kulturnih organizacij, 12. marca pa bo gostovalo celjsko gledališče z delom Moška zadeva. 26. marca bo na jeseniškem odru premiera Medeje v režiji mladega jeseniškega režiserja Bojana Maroševiča, jeseniško amatersko gledališče pa bo tudi nadaljevalo z gostovanji po krajih radovljiške občine, kjer z uspehom uprizarja Partljičevo delo O, ne, ščuke pa ne. D. S.

Razstava mladih likovnikov

Škofja Loka - Ob sedanjih raz-stavi v galeriji na loškem gradu, kjer razstavljajo svoja dela štirje mladi likovniki, člani 2000-članskega kolektivna SGP »Primorje« iz Ajdovščine, le-ti so doslej predstavili svoja dela že tudi v Ajdovščini in Postojni, se moramo najprej ustavitih ob dej-stvu, da je možnosti za tovrstne razstave odprla predvsem akcija ob tednu Komunistična pod geslom »Človek, delo, kultura«. Tako je zdaj v Sloveniji registriranih že približno 100 razstavilcev. Po članku v eni od števil list Komunistična pa je mogoče povzeti še ugotovitev, da se je ne-verjetno razmahnil slikovni amate-rizem, ki ga zdaj lahko srečujemo na vseh ravneh, od čistega nedeljskega slikarstva do spekulacij z navidnimi oblikami (in cenami). Raz-širil pa se je istočasno tudi krog lju-biteljev likovne umetnosti in isto-časno obzorje občinstva. Tega so si pridobili stalni obiskovalci razstav in podobnih prireditev.

Ob teh uvodnih ugotovitvah se seveda lahko vprašamo, kaj so nam »prinesli« v loško galerijo štirje mladi umetniki iz SGP »Primorje« v Ajdovščini?

precej poskusov kolorističnega pre-sovanja slikarskih problemov.

Marjan Cigoj, rojen leta 1953, gradbeni tehnik, ima izrazit smisel za tihozitje z rožami. Krajine mu ne gredo preveč od rok, saj si pravza-prav niti ne zna poiskati pravega motiva, motiva, ki na sliki ne bi učinkoval preveč »sladko-razgled-ničarsko«.

Bojan Verlič, rojen leta 1949, laborant, se navdušuje za nekoliko so-dobnejše poteze v slikarstvu. Pri sli-kanju portretov, ustvarjanju figu-ralike ter krajim uporablja več teh-nik - od slikanja z oljem, tuši in podobno.

Marko Tomšič, rojen leta 1954, programer, se ukvarja samo z risbo. Privlači ga predvsem portret, ki je grajen dokaj sodobno, posredovan na »moderen način«, vendar se kaže da se slikar še vedno spopada z začetniškimi težavami.

Res je, da so vsi slikarji šele na začetku svoje ustvarjalne poti in, da jim je manjše spodrsanje treba tudi odpustiti. V katalogu ob razstavi so namreč zapisali: »Med nami pa so ljudje, ki zmorejo svoj odnos do življenja izpovedati še na drug način. S sliko! So ustvarjalci novega življenja, presegajo naš svet in se znova vanj vračajo s pripovedjo o nas samih.«

Razveseljava pri tem pa je tudi pozornost osnovnih organizacij SGP »Primorje« Ajdovščina in SGP »Tehnik« iz Škofje Loke. Takega sodelovanja med delovnimi organi-zacijami in kulturnimi ustanovami si lahko le še želimo. A. Pavlovec

II. pevsko tekmovanje v Ljubljani

Ljubljanska operna hiša prireja 21. in 22. maja letos v Ljubljani II. pevsko tekmovanje mladih pevcev in pevk iz vse Slovenije. Namen tekmovanja je predvsem spoznati pevce, ki imajo željo, voljo in moč, da se posvetijo pevskemu poklicu. Pevska revija torej nima namena prešteti talente, temveč pridobiti pevke in pevce, za poklic, ki je v svetu visoko upoštevan, pri nas pa morda še najmanj doslej. Slovenci imamo, smo imeli in bomo imeli velik in bogat glasovni material; saj obsega »slovenska pevška armada« 199 moških zborov, 87 mešanih zborov, 27 ženskih zborov in 55 oktetov. V Sloveniji organizirano poje preko 12.000 pevk in pevcev.

Organizator tekmovanja namera-va osvežiti solistični in zborovski kader ljubljanske in mariborske operne hiše, razen tega pa naj bi se na tem tekmovanju izbral tudi kader za druge profesionalne zho-re pri nas, razen tega pa bo poskrbljeno za šolanje pevk in pevcev z zdravim in lepim glasom, saj je le tako za-gotovljen nenehen dotok h glasbe-nim ustanovam.

Prijave za pevsko tekmovanje naj kandidati naslovijo do 30. aprila letos na naslov Opera in Balet SNG Ljubljana, Zupančičeva 1. V tekmo-valnem programu mora pevec izbra-ti narodno pesem, samospjev in arijo po lastni izbiri. Pogoji za tekmo-vanje pa so še naslednji: starost od 18. do 30. leta, normalna telesna razvitost, posluh in glas ter pravo-časna prijava glasbenih del, ki jih bo kandidat izbral. Nagrade letošnjega tekmovanja pa so naslednje: I. nagrada - stipendija na Glasbeni srednji šoli ali Akademiji za glasbo (pogoj je, da nagrajence uspešno opravi sprejemni izpit ali že študira pri poznanih pevskih pedagogih), II. nagrada - takojšen sprejem v zbor (trimesečna poskusna doba), III. denarna nagrada (za šolane pevce in pevke, ki študirajo ali so že v poklicu in sicer 3000 din, 3000 din in 1500 din. Izjemoma lahko dobi denarno nagrado tudi nešolani pevec.

Stanovanjska zadruga

»Černetov vrt« Kranj, Partizanska c. 1

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. računovodje zadruga
2. vodje operative - tehnični vodja
3. visoko kvalificirani zidar

Pogoji za zasedbo delovnih mest so:

- pod 1. Višja strokovna izobrazba ekonomske ali komercialne smeri, 3 leta delovnih izkušenj.
Srednja strokovna izobrazba ekonomske ali komercialne smeri, 5 let delovnih izkušenj.
- pod 2. Višja strokovna izobrazba gradbene stroke, 3 leta delovnih izkušenj.
Srednja strokovna izobrazba gradbene stroke, 5 let delovnih izkušenj. Zaželen strokovni izpit.
- pod 3. Poklicna šola z izpitom za zidarja, najmanj 2 leti delovnih izkušenj.

OD po samoupravnem sporazumu. Izobrazbo mora prosilec dokazati z ustreznimi listinami.

Nastopanje ni na razpolago. Razpis velja 15 dni po objavi. Pismene prijave na upravni odbor Stanovanjske zadruga »Černetov vrt« Kranj, Partizanska c. 1.

Kranjčani o kulturnem življenju

Kakšno je pravzaprav kulturno življenje v Kranju? So Kranjčani zadovoljni s kulturnimi prireditvami? Si žele več prireditev in kakš-

nih? Odločila sem se in jih poprašala. Žal se je marsikdo izmudil odgovoru; češ, da se mu mudi, da ima delo in podobno. Kljub temu sem nabrala nekaj odgovorov.

Karla Ramovš, 40 let, frizerka v Mestnem frizerskem salonu:

»V gledališče hodim zelo poredko, ker imam zelo malo prostega časa. Poleg službe moram skrbeti za gospodinjstvo in družino. Menim pa, da je kulturnih prireditev v Kranju premalo.«

Enakega mnenja je bila tudi njena sodelavka **Marija Lukič.**

Mila Ačimovič, 18 let, zaposlena v Gorenjskem tisku: »Želim si več gledaliških predstav, predvsem pa dober disco klub, kjer bi se mladi lahko zabavali.«

Sandra Rekar, 12 let, učenka osnovne šole Simon Jenko: »Zdi se mi, da je kulturnih prireditev premalo. Najbolj pa pogrešam likovne prireditve. Sicer je v Kranju veliko razstav, toda premalo pozornosti je posvečene mladim likovnikom. Tako bi lahko imel likovni krožek vsaj dva prostora in najmanj dva mentorja.«

Vid Miklavčič, 42 let, zaposlen v Iskri: »V gledališče ne hodim, ker imam premalo časa. Bolj pogrešam športna igrišča, organizirano rekreacijo in podobno.« T. Dolžan

Kranj, mladi in kultura

Nekaj dni po slovenskem kulturnem prazniku so člani aktiva mladih novinarjev, ki deluje pri Centru za obveščanje in propagando pri OK ZSMS Kranj, pripravili novinarsko akcijo: *Kranj, mladi in kultura*. Obiskali so knjižnice, razstave in muzeje, na ulicah so poprašali Kranjčane, kaj menijo o kulturi, pobarali so jih tudi za nekatere podatke iz slovenske kulturne zgodovine in še posebej mlade, kakšnih kulturnih prireditev in manifestacij pogrešajo v Kranju. Nekaj prispevkov objavljamo.

Obisk v Prešernovem gledališču

Kranj - Obiskala sem Prešernovo gledališče. O delu gledališča so me podrobneje seznanili direktor gledališča Jaka Kurat, scenarist Saša Kump in tajnica Tilka Intihar.

»Kaj ste predstavili občinstvu ob tednu slovenske drame?«

»V tednu slovenske drame,« je odgovorila Tilka Intihar, »smo pripravili vrsto novih del. Vse, razen Potrčevih Kreflov, smo predstavili prvič. Da so dela dobro izbrana, se je pokazalo tudi pri obisku. Za vse predstave so bile vstopnice razprodane že več dni pred predstavo.«

»Je bilo občinstvo zadovoljno s predstavami?«

»Večina. Posebno pa smo veseli, da je v zadnjem času med obiskovalci veliko mladine. Mlade predvsem pritegujejo sodobna dela.«

»Obiskovalcev je v tednu slovenske drame vedno več, kot pri rednih predstavah,« je Intiharjevo dopolnil Jaka Kurat. »Ljudje se namreč

lahko seznanijo tudi z delom drugih gledališč.«

»Zakaj pa so druga slovenska gledališča v rednih abonmajih tako redki gostje na vašem odru?«

»Oder je premajhen,« je odgovorila Tilka Intihar.

»Vzroke je treba iskati tudi drugod,« je dopolnil Saša Kump. »Velika napaka naših režiserjev je, da svojih del ne našturirajo tako, da bi bila primerna za vsak oder. Odra se namreč ne da povečati. Res pa je tudi, da moramo naš oder izpopolniti, saj je bil zadnjič obnovljen leta 1939.«

»Kdaj pa računate na obnovo?«

»Obnovo odra načrtujemo že osem let. Zaradi pomanjkanja denarja nikdar nismo prišli dlje od načrtov. Upamo pa, da ga bomo letos uspeli obnoviti.«

»Ali tehnična opremljenost odra vpliva na kvaliteto igre?«

Na to vprašanje je odgovoril Jaka Kurat: »Vpliva in ne vpliva. Včasih je slaba opremljenost odra tudi izgovor ob slabi igri.«

»Koliko let že pripravljate teden slovenske drame?«

»Sedem let. V začetku je bilo težko. Vseskozi smo si namreč prizadevali, da bi v tem tednu res predstavili dela slovenskih avtorjev. To nam uspeva šele v zadnjih letih, ko se je pojavila nova generacija mladih slovenskih piscev.«

»Kaj menite o njihovih delih?«

»Aktualni so po vsebini in lotevajo se sodobnih dramaturških oblik,« meni Saša Kump.

»Ob gledanju sodobnih del pa so nekateri gledalci razočarani,«

»Zlasti starejši gledalci so večkrat razočarani,« pravi Tilka Intihar. »mlajši pa sodobna dela sprejemajo z navdušenjem. Starejše moti jezik, ki v sodobnih delih ni knjižni, temveč »jezik ulice« in pa grobosti življenja, ki ga sodobna dela prikazujejo.« J. Narat

Mladi in kultura

Večkrat slišimo starejše, ki se sprašujejo, kaj mladina sploh dela? Ali kaj berejo, obiskujejo knjižnice, muzeje, gledališča? Kaj meni o mladini in mladih obiskovalcih, sem poprašala Antona Jakopina, vodiča v Mestni galeriji.

»Ali mladi obiskujejo galerije?«

»Zdaj, ko smo praznovali slovenski kulturni praznik, je bil obisk zelo velik. V teh dneh sem sprejel več kot 1200 obiskovalcev in med njimi so

bili mladi v večini. Galerijo si je ogledalo tudi veliko vojakov. Ti so tudi v drugih dneh redni obiskovalci razstav, medtem ko druge mladine ni videti.«

»Ali menite, da se mladi ne zanimajo za kulturo?«

»Mislim, da bi število obiskovalcev naraslo, če bi povečali propagando in mlade bolj seznanili z delom galerij in drugih kulturnih ustanov. To pa bi najbrž morali narediti po šolah in tudi v mladinski organizaciji.«

»Ali v vodstvu muzeja sodelujejo mladi?«

»Večinoma so starejši ljudje, a tudi nekaj mladih je vmes.«

Na vprašanje, koliko in kaj mladi berejo, mi je odgovarjala knjižničarka v osrednji knjižnici v Kranju Marija Pajk.

»Študenti in dijaki največ berejo zgodovinska dela, romane, dela s področja športa in psihološke zgodbe, pač odvisno od okusa in starosti.«

»Vas mladi prosijo za nasvet? Ali v knjižnici delajo tudi naloge?«

»Da, mladi večkrat delajo v knjižnici naloge in tudi izbirajo knjig jim pogosto svetujemo. Veliko imamo tudi rednih obiskovalcev in jim lahko svetujem, ker že vem, kaj jim ugaja.«

»Ali mladi dosti berejo?«

»Mladi premalo berejo. Seveda pa tudi njihovi vzorniki - starši, starejši tovariši ne berejo prav nič več kot oni!«

»Ali knjige vplivajo na obnašanje mladih?«

»Predvsem na mlajše. Štirinajst, petnajstletniki prebirajo kriminalke, šund romane in se pogosto zgledujejo po junakih teh zgodb. Zato je izbirna literatura zelo pomembna.« Milan Cilibrk

100 romanov še v prodaji

Ko smo člani aktiva mladih novinarjev v okviru novinarske akcije: *Kranj, mladi in kultura* obiskali knjižnico Simon Jenko, smo med drugim zvedeli še eno zanimivost. Pri njih prodajajo knjige iz zbirke 100 romanov in to knjige tretjega, petega in šestega letnika, ki jih v drugih prodajalnah ni več moč kupiti. M. Jenšterle

Je smrt važnejša od rojstva?

France Prešeren je naš največji slovenski pesnik in februarja mu posvečamo veliko pozornost, predvsem v okviru kulturnega tedna in obletnice njegove smrti. Ta datum naj bi vedel vsak. Koliko ljudi pa ve za datum njegovega rojstva, sem zvedel in anketi, ko je bil v Kranju kulturni teden. Rezultati so me presenetili. Od dvajset anketiranih je za točen datum pesnikovega rojstva vedelo le osem občanov, štirje so vedeli le letnico, drugi pa še tega ne. Zakaj? Murda so tega krivi tudi učitelji, ki preveč poudarjajo le datum Prešernove smrti, ki ga praznujemo tudi kot slovenski kulturni praznik. Je smrt res važnejša od rojstva? M. Grile

Prodajo največ plošč zabavne glasbe

Kakšen je odnos ljudi do glasbe? V veleblagovnici Globus so povedali, da mladi največ segajo po ploščah zabavne glasbe, medtem ko po klasični in jazzu posegajo le redki kupci. Precej prodajo tudi plošč z narodnozabavno glasbo. M. Jenšterle

Mladi in kino

Veliko mladih obiskuje kino predstave. Nekateri redno, drugi pa le včasih. Nekateri za kino nimajo časa. Najbolj obiskane so pozne popoldanske in večerne predstave. Obiskujejo tudi matinee, vendar na tej predstavi prevladujejo cicibani in pionirji. Najraje gledajo filme kot so westerni, znanstveno-fantastični in akcijski filmi. Mladi radi gledajo tudi dokumentarne filme. V zadnjem času so bili najbolj gledani filmi Janis Joplin, Divji jastrebi Aljaske in Zadnja ura smrti.

Nekaterim se zdi, da sta dve kinodvorani v Kranju premalo. Veliko pa jih je mnenja, da tretje ne potrebujejo. Pogosto se dogaja, da se mladina v kinu zelo nekulturno obnaša. Ko zapustijo dvorano, ostanejo za njimi papirji in ostanki hrane. Drugi obiskovalci kina se zgražajo nad takšnim početjem, vendar to ne pomaga. B. Krničar

Škofja Loka - »Vse v stilu«. Škofja Loka bo še vnaprej ohranila svojo staro podobo. Tudi lastnik hiše na škofjeloškem Spodnjem trgu bo poskrbel za to. Odločil se je namreč, da uredi brunarico. (jg) - Foto: F. Perdan

Akcije gorenjskih muzejev

Jesenice - Na skupnem sestanku so se predstavniki gorenjskih muzejev dogovorili za program akcij v letu 1977, ki naj bi jih odobrile in finančno podprle vse gorenjske kulturne skupnosti. Med najpomembnejše akcije sodijo preučevanje kurirskih zvez med NOB na Gorenjskem, vodnik po Gorenjski in kulturno zgodovinski spomeniki, likovna prizadevanja na Gorenjskem, razvoj obrti na Gorenjskem od leta 1945 in po letu 1945, poštni promet in poštnostavbarstva na Gorenjskem ter nekatere druge akcije.

Področje delovanja kurirskih zvez na Gorenjskem je manj raziskano in je sestavni del preučevanja ljudske oblasti na Gorenjskem. Akcija bo trajala leto dni, zanjo naj bi porabili 199.680 dinarjev, ki naj bi jih prispevale vse gorenjske kulturne skupnosti ter kulturna skupnost Slovenije.

Vodnik po Gorenjski - kulturno zgodovinski spomeniki naj bi zajemal kulturne spomenike z vseh območij, starejše zapise krajev in naselij ter novejše zgodovinske dogodke ter turistične napotke. Letos naj bi gradivo pripravili za tisk, predračunska vrednost pa znaša 112.800 dinarjev, ki naj bi jih prispevale kulturne skupnosti Gorenjske, Turistična zveza Gorenjske ter kulturna skupnost Slovenije.

V akciji likovna prizadevanja na Gorenjskem žele prikazati najnovejše dosežke likovnega ustvarjanja na področju gorenjskega slikarstva, grafike, kiparstva, fotografije, arhitekture, urbanizma in uporabne umetnosti. Razstave bodo tako na Gorenjskem kot tudi v drugih krajih Slovenije ter v delovnih kolektivih. Vključevali bodo predvsem mlajše ustvarjalce. Za akcijo bodo namenili

79.200 dinarjev, od tega bodo polovico denarja prispevale gorenjske kulturne skupnosti, polovico pa kulturna skupnost Slovenije.

Gorenjski muzeji žele tudi prikazati značilnosti razvoja obrti na Gorenjskem, izumiranje starih obrtnih panog ter nastajanje novih in razvoj industrije iz obrti. Akcija naj bi trajala dve leti, veljala naj bi 149.000 dinarjev, prispevale pa naj bi vse gorenjske kulturne skupnosti.

V enoletni akciji bodo gorenjski muzeji prikazali tudi razvoj poštnega prometa, poštinih vozil, tarif ter poštinih postaj na Gorenjskem. Nameravajo pripraviti potujočo razstavo, ki naj bi veljala 113.800 dinarjev, ki jih bodo deloma prispevale vse kulturne skupnosti Gorenjske ter kulturna skupnost Slovenije.

Ko bodo začeli z akcijo preučevanja gorenjskega stavbarstva, bodo izbrali iz vsake gorenjske občine po en objekt in prikazali ljudsko stavbarsko izročilo, popisali, izmerili in fotografirali ogrožene objekte. Vsaka občina bo financirala delo na svojem območju, vrednost vse akcije pa znaša 13.700 dinarjev.

Kulturni skupnosti Radovljica in Kranj naj bi namenili tudi 114.000 dinarjev za vodnik po planšarski zbirki v Bohinju, radovljiški in jeseniški kulturni skupnosti naj bi združili 12.400 dinarjev za akcijo socialna kultura Gorenjske - gornjesavska dolina. Kulturni skupnosti Kamnik in Kranj naj bi se tudi dogovorili za financiranje vodnika po gradovih na kamniškem območju v vrednosti 23.700 dinarjev, kulturna skupnost Škofja Loka naj bi za akcijo arheološka izkopavanja v Zabnici prispevala 55.000 dinarjev, kulturni skupnosti Jesenice in Kranj pa naj bi finančno podprli nadaljevanje izkopavanja in meritev kasnoantične najdbe na Ajdini. D. Sedej

OBVESTILO

Občane občine Kranj obveščamo, da bodo upravni organi skupščine občine Kranj od 1/3-1977 do 1/5-1977 sprejemali stranke ob ponedeljkih in petkih od 8 do 15 ure ter ob sredah od 8 do 12 in od 13 do 17 ure.

Oddelek za ljudsko obrambo, prijavno-odjavna in matična služba, služba voznikov in prometnih dovoljenj ter potnih listov, sprejemna pisarna in Krajevni uradi bodo sprejemali stranke tudi ob torkih in četrkih od 7 do 14 ure.

Skupščina občine
Kranj

Kluba Svet knjige še ne bo

Slovenski knjižni klub Svet knjige naj bi odprl svoj klubski center tudi v Kranju. Toda v knjigarni Mladinska knjiga so povedali, da se to za sedaj še ne bo zgodilo. Vzrok zato je, ker vodstvo kluba premalo skrbi za širjenje dobre knjige med bralci in klub izrablja za prodajanje knjig, ki drugače ne gredo v prodajo. M. Jenšterle

Aj, Kozaro, aj, Kozaro

Aj, Kozaro, ne treba
ti kiše,
heroji te krvlju
natopiše.

Toda prav ta dan, 3. julija sovražnik spet okrepi svoje vrste. Na položajih je že 734. pešadijski polk 704. divizije Borovski, ki ima nalogo, da 5. julija gre v pretres Kozare. Je že na položajih in močan tudi na mestih, kjer partizani pripravljajo preboj. Izbira mesta za preboj je zelo pomembna in zelo redko se zgodi v vojni praksi, da bi obe nasprotni strani hkrati na istem mestu koncentrirali svoje sile, svojo glavnino, zaradi ofenzive. Vendar prav to se je na nesrečo borec na Kozari zgodilo. Prav tam, kjer so se nameravali prebiti in so postavili vse sile, da bi bil preboj kratek in učinkovit, da bi se hitro potegnili iz obroča ranjenci in ljudje, je tudi sovražnik postavil svojo največjo moč v vsej svoji bojni liniji: borci s Kozare so pričakali v trojnem obroču. Sovražnik je vedel, da je partizanom edini izhod Grmeč, svobodno ozemlje, in je to stran torej še posebej varoval. Partizani so se odločili za preboj na Patriji, ker so bili tu najbližje ranjenci, v dolini reke Mlječanice, in bi jih prav tako najhitreje lahko spravili iz obroča. In potem je bil tu blizu zbeg, svojih 50.000 ljudi, ki jih je bilo prav tako treba spraviti v Grmeč. Borci so se predobro zavedali da Nemcem tudi zbeg ne sme priti v roke. Od nekega domobranskega ujetnika so tedaj že zvedeli, kakšen načrt imajo Nemci s temi ljudmi: uničiti vse do zadnjega, kar pa je sposobne ženske delovne sile pa odpeljati v Nemčijo.

Slaba stran preboja pa je bila, da so se hoteli prebiti prav tam, kjer so bile že 12 dni najhujše borbe in kjer se je sedaj sovražnik najbolj okrepil. Preboj na rajonu Ivanjska - Kozarac, ker je bila tudi ena od variant preboja, bi bila tako veliko boljše in bi najbrž uspela, le ranjenci in zbeg je imel do tu veliko dlje.

Točno opolnoči s 3. na 4. julij se je začel prvi preboj enot 2. krajiškega odreda. Bila je to borba, ki se je ne da opisati. Borci so vpadali na sovražnikove položaje in v rove in spopad prsi v prsi je bil silovit. Na liniji Bukove kose, 6 km severno od Prijedora preko Patrije, vse do reke Mlječanice je bil odprt pekel. Prvi in Udarne bataljon sta na odseku, ki sta ga že dobro poznala od prejšnjih napadov, uspela s prebojem v smeri Patrija - Planinica - Jutrogušta. Drugi bataljon, ki je napadal najbolj v centru, na najbolj utrjene sovražnikove položaje, je bil odbit in imel velike izgube.

V preboju, ki je uspel Prvem in Udarne bataljonu, je ušlo iz obroča okrog 10.000 ljudi iz zbeiga. V obroču so tako ostali 2., 2. in 4. bataljon ter deli 4. bataljona 1. krajiške brigade. V obroču so ostali vsi ranjenci in večina ljudi v zbegih.

4. julija je bila kriza pri borcih najhujša. Sovražnikova artiljerija in avioni so tolkli po njih brez prestanka. V tako težkem položaju so se člani štaba odreda skupaj s štabi bataljonov odločili, da se preboj ponovi na istem mestu, le na ožji fronti. Toda tega dne je bil položaj za preboj še bolj nemogoč: nemške enote iz grupe Borovski, ki naj bi 5. julija pričele s čiščenjem Kozare, so bile ta čas tu še bolj zgoščene in sovražnik je privlekel tanke prav na njihove linije.

Znotraj obroča se je število ranjencev hudo povečalo. Prvi in Udarne bataljon jim nista mogla več pomagati, ker sta bila zumaj obroča, 2. in 3. bataljon sta imela hude izgube in prebivalstvo v zbegu je bilo v negotovosti.

Točno opolnoči od 4. na 5. julij se je pričel drugi preboj. Razplamtela se je še hujša borba kot prejšnja noč in posamezne čete so dobesedno zgorele na položajih, na sovražnikovih bunkerjih in rovih. Kako hudo je bilo, bo mogoče povedal podatek, da je tretja četa 3. bataljona šla v borbo s 150 ljudmi, vrnilo se jih je le 30. Tako je bilo pri vseh četah. Do zore 5. julija so se nekatere enote uspeli prebiti iz obroča, toda to je bila le peščica. V obroču je ostala glavnina 2., 3. in 4. bataljona skupaj s štabi, del štaba odreda z Josipom Mažarom-Šofo in deli 4. bataljona 1. krajiške brigade s komandantom Petrom Mečavo. Ostali so vsi ranjenci v dolini Mlječanice in več kot 40.000 ljudi v zbegih.

Borci enot, ki se niso uspeli prebiti iz obroča, so se 5. julija zjutraj zbrali okrog svojega komandanta Šoše. Izdal je nalog, da se umaknejo proti Vitlovski. Po dolini Mlječanice pa so se že približevalo olivno zelene uniforme grupe Borovski, ki je čistila Kozaro. Kako je bilo z ranjenci, priča edini preživeli borec Milorad Vikalo iz vasi Ševarlija pri Bosanski Dubici. Prestreljen skozi obe nogi se je, ko je zaslišal streljanje, in videl, da se bliža sovražnik, zvelkel z voza in se po rokah vlek v breg, kjer se mu je uspelo skriti v gosti grmovje. Tedaj so bili Nemci že pri ranjencih. Slišal je, kako si borci, ki so imeli orožje pri sebi, sami jemljejo življenje, da ne bi prišli sovražniku živi v roke. Tiste, ki so bili še živi, so Nemci takoj pobili. Najmanj 500 življenj je ostalo ob krvavi Mlječanici.

Obrambe Kozare ni bilo več. 5. julija zvečer so se preživeli borci, bilo jih je okrog 400 do 500, in nekaj pokretnih ranjencev, zbrali na Živodev, kjer je bil štab. V štabu so se pravkar posvetovali, kaj narediti. Nenaden napad artiljerije prav na mesto, kjer je bil sestanek štaba, je to prekinil. 6. julija zjutraj sta namestnik komandanta Josip Mažar-Šoša in Miloš Šiljegović dala nalog, da se ostanki odreda preformirajo v udarne grupe.

D. Dolenc

ODMEVI IZ TAŠKENTA

Kobilice

Po dobri uri hoje v sončni pripeki je naš nadzornik, ki je jezdil na konju, ustavil karavano in pokazal na jurte kake pol ure stran na levo od nas. Eno skupino je odpravil tja, z njo tudi ruskega tolmača, ko mu je dal potrebna navodila, z drugo - našo - pa je krenil dalje.

Čez kake pol ure smo dospeli tudi mi na cilj. Ustavili smo se pri treh jurtah, ki so tvorile enakostraničen trikotnik s stranico, deset korakov dolgo. Postavljene so bile tako, da so vhodi vanje gledali v notranjost trikotnega prostora. Stale so na ploščatem brdu, od koder se je videlo daleč po stepi in v dolino, kjer je ždel kišlak - kirgiška vas - z ilovnatimi bajtami in ravnimi strehami.

Pri jurtah smo našli štiri možakarje in njih konje, en voz s sodom vode, tri ženske in več otrok. Ženske, čokate in okrogločrne, v bešmetih, v hlačah in škornjih brez peta, so pravkar končavale z delom pri tretji jurti. Opasovale in pritrjevale so ponjave na stožčasti strehi, da bi jih ne odnesel veter. Otroci so jim pri tem delu kolikor toliko pomagali, možakarji pa nič. Sedeli so v travi in besedovali. Postaviti jurte je pri njih ženski posel, podreti jih, naložiti na arbo ali kamelam na hrbe, pa moški. Tako nam je povedal Bahadur.

Od možakarjev v pisanih vatnih halatih, štulastih klobukih brez krajev in v škornjih brez peta je bil eden starosta, Ali Hata po imenu. Pristopil je k nadzorniku, s katerim se je že poznal, položil levo roko na prsi, z dlanjo desnice potegnil preko obraza v pozdrav in začel poročati, kaj vse je napravil: Tri jurte je postavil, eno za delovodjo, eno za delavce in eno za material, kakor mu je bilo naročeno. V prvih dveh je dal položiti po tleh kašme - debele ponjave -, za delovodjo je še posebej priskrbel posteljnjak, mizico in stolico k njej, da bo lahko pisal, kar bo treba.

»Prav,« je rekel nadzornik in si z inštruktorjem ogledal notranjost jurte, v katere se je dalo priti z globoko sklonjeno glavo in pleči.

»Kaj pa vodovod, voznik aparata, džigit, so določeni?« je potem vprašal nadzornik. Ali Hata je prikimal in poklinal sebi tri možakarje, dva starejša in enega mlajšega, ki so medtem obstopili naše arabeke in se začeli z njimi pogovarjati o tem, kaj vse so pripeljali. Predstavil jih je nadzorniku. Vodovoz je bil Žuldiz, voznik aparata Belmen, džigit - sel -, najmlajši od njih, pa Žasbar. Le-ta bo vsak dan prinašal za delavce meso iz Nišan bazarja in bo potem ves dan delovodjo na voljo.

»Kaj pa peka lepjošk? Si določil žensko za ta posel?« je vprašal dalje nadzornik. Tu je pa Ali Hata prišel v zadrego. Na peko lepjošk je bil pozabil in ženske za to delo ni določil. Pa se je hitro znašel. Z vodovozom je začel živahen pogovor, h kateremu sta pritegnila tudi vodovozovo ženo, eno od tistih treh žensk, ki so za nas postavljale jurte. Ženska v obnošenem zelenem bešmetu - brezrokavniku, je brez obotavljanja pristala na delo pod pogojem, da nekdo od nas vsak dan prinese k njim na dom moko in druge potrebščine za peko.

Tisti »nekdo« je mene zadel. Tovariši, ki so me poznali, so me predlagali, češ, ti si šolan človek, znaš dobro po rusko in češko, pa tudi po kirgiško že nekaj lomiš, boš to reč s kirgiško gospodinjjo najbolje opravil.

Na soglasen predlog tovarišev je inštruktor to brez pomisleka odobril, rekoč: »Peka lepjošk bo torej vaša skrb, prijatelj Batko. Obenem boste tudi naš »menažmjošter« in ekonom tako rekoč. Kuharju boste vsak dan sproti odmerili potrebno količino živil in skrbeli, da bo kuhinja v redu obratovala in dobro kuhala. Dela s saramčami boste zato oporoščeni, prav tako kot kuhar. Harašo?«

To je bilo nekaj po mojih željah. S prevzeto nalogo se mi je obetal večji, neposredni stik z domačini in večja svoboda gibanja po stepi. Časa bo dosti. Peka lepjošk me menda ne bo zadrževala ves dan. Popoldan bo prav gotovo mir in ga bom po svoje izrabil. V mislih sem že sedel na nizkem kirgiškem konju in ga podil po nepreglednem stepnem prostranstvu, zasledujoč saramčuke in drugo stepno živad.

Po službeni potrebi sem dobil »kvartir« v inštruktorjevi jurti. Vanjo smo znosili našo živilsko zalogo, ki je prišla zdaj na mojo skrb in odgovornost. Starosta Ali Hata je po vsem tem dobil od nadzornika nov ukaz: »Za novoprečnega funkcionarja s tremi funkcijami preskrbi posteljnjak, kakršnega ima inštruktor. Še danes!«

»Džaksi - kararašo,« je zagodel Ali Hata in takoj odposlal džigita v kišlak, tja in tja z naročilom, da nemudoma pripelje sem, kar naroča gospod nadzornik.

Čez eno uro je bil sel na svojem šarcu že nazaj, za njim je priškripala lesena arba s širokim plohom, na kateri je starejši Kirgiz s sivo bradico pripeljal nekaj posteljnaku podobnega na štirih nogah. Mreža, ki je vezala stranici, je bila iz vrvi, na njej pa debela kašma iz surove volne.

V zvezi s tem ukazom je nadzornik poučil inštruktorja, kako mora ravnati s Kirgizi, kadar jim bo kaj naročal ali ukazoval. Dosledno da je treba zahtevati od njih, da naročilo brez ugovora čimprej izpolnijo. Tako da so vzgojeni od ruskih kozakov, ki so jim pol stoletja z nagajkami po plečih vtepali v meso in kri spoštovanje in strah pred oblastjo. Kdor pa cinca, odlaša in popušča, ali je celo dober in usmiljen z njimi, tega imajo oni za slabiča in ga skušajo na ta ali oni način nesramno ociganiti. Taki so ti nomadi. Edino pred strogim možem imajo strah in spoštovanje.

»To si velja zapomniti,« je pripomnil Čeh. Jaz, ki bom imel s Kirgizi prav toliko opravka ali še več kot inštruktor, sem bil enakega mnenja.

Se preden pa je bilo naše delo končano, sva s Čehom že drugače sodila kot Bahadur. On je pretiral. Bil je pač Tatar. Tatarji pa o nomadih Kirgizih nimajo najboljšega mnenja. Sebe imajo za nekaj več, za boljše in višje ljudi, za nekakšno mongolsko-tatarsko plemstvo, ki je dolga stoletja gospodovalo Rusom. Zato menda, če ni še kaj drugega vmes, gledajo Tatarji na Kirgize zviška, jih zapostavljajo in jih imajo za navadne stepne butce in kostrune. To mi je

zaupal džigit, ki je bil pismen in je imel opravke z domorodci Rusi in Tatarji.

Prvo jutro po našem prihodu sva z inštruktorjem vzela v obdelavo najprej džigita. Preizkusiti ga je bilo namreč treba, če si je zapomnil vse, kar mu je bil prejšnji dan nadzornik v njegovem jeziku povedal glede donajanja mesa in drugih potrebščin za nas iz Nišan bazarja. Ker je vse zadevne stroške krila občina, je morala naše naročilnice prej vidirati in pritisniti nanje žig, nato pa džigita napotiti k določeni nemu mesarju ali trgovcu, ki je dajal blago na občinski kredit. Prepričala sva se, da si je džigit vse dobro zapomnil. Fant je bil mlad in razborit in je za silo tolkel tudi po rusko, česar se je bil naučil pri opravljanju svojega posla, ki ga je večkrat imel z Rusi. Imel je iskrega lisastega konja, podobnega zebri, in mu v dveh urah ni bilo kaj priti v Nišan bazar in nazaj. Tako se je sam pohvalil.

Ko je odjedil ob sončnem vzhodu, je inštruktor sklical k sebi vse štiri delavce in jih začel poučevati in uvajati v delo. Morali so se seznaniti, iz katerih kemičnih snovi se škropivo pripravlja in kako, v kakšnem razmerju se mešajo z apneno vodo. Kemikalij smo imeli več, predvsem pa modro in zeleno galico, pariško zelenilo, braunschweisko zelenilo, žveplo v prahu, natrij, največ pa živega apna; dalje so morali vedeti, kako se ravna s škropilnim aparatom, da ne začne nagajati in se mašiti v cedilih, skozi katera je med vožnjo pršela tekočina v obliki meglice. Ves dopoldan so trajale inštrukcije, teoretične in praktične in še ni šlo tako kot bi moralo. Čeh je bil natančen in zahteven. Fantje morajo znati delo samostojno opravljati, tudi če bi bil on zadržan in odsoten, se to ne sme ustaviti.

Mene vse to odsej ni več zanimalo, ker sem imel drugačne posel. Ko sem odrajal kuharja za tisti dan, se je on zavzel za ureditev kuhinje na prostem, za čiščenje kotla in drugega kuharskega pribora, jaz pa sem se pripravil za peko lepjošk. Naložil sem drv na vodovozovo arbo, postavil nanjo vedro z moko, še sam prisedel in odrinil. Žuldizom na njegov dom, ki je bil prvi v kišlaku.

Sodeč po zunanosti, je moral biti naš vodovoz večji gospodar, zakaj njegova domačija je bila ograjena z dva metra visokim ilovnatim zidom. Pokončni in poševni koli, zabiti v zemljo, so zidu dajali oporo in krepkost. Skozi široka vrata je gospodar zapeljal na dokaj prostorno dvorišče trapezaste oblike. Ko sem se dobro razgledal po prostoru, sem ugotovil, da je trapez enakokrak, z osnovnico na vzhodu in dvorišče. Nama nasproti je stalo pritlično bivališče, zgrajeno prav tako iz ilovice in z ravno streho nad sabo. Streha je bila narejena iz ločja, na tem pa debela plast ilovice. Pred bivališčem je bilo pokrito preddverje. Tam je sedela gospodinja in na preslici predla volno. Ob levi strani dvorišča je bila z ločjem pokrita staja, ob desni pa nekakšna ropotarnica z razno šaro, tudi z zasilno streho nad sabo. Na njej so bile zložene butare bombažnih stebelc. Živine v odprti staji ni bilo, po dvorišču pa je postopalo več kokoši - pegatk v družbi petelina prav take pasme.

Franc Valjavec

Črtomir Zorec: Tržaško slovenska deželica ob morju

(8. zapis)

Izmed šestih občin Tržaškega je Devin-Nabrežina (Duino-Aurisina) po površini največja (če izvzamemo Trst-mesto). Saj meri 4395 ha; tudi po številu prebivalstva je izmed slovenskih primestnih občin največja (le poitalijancene Milje so seveda večje, saj so že del Trsta samega). Prebivalcev v občini Devin-Nabrežina so ob zadnjem štetju našli kar 5337.

NABREŽINSKI MARMOR

Za spremembo bomo v tem zapisu najskrajnejši severozahodni del Tržaškega, t.j. kraje v občini Devin-Nabrežina. Kot smo se v prejšnjih zapisih pomudili na skrajnem jugovzhodnem Tržaškem, v občini Dolini. - Kot ta, velja tudi Devin-Nabrežina za slovensko občino (t.j. z večino slovensko govorečega prebivalstva).

Seveda bi se najprej moral pomuditi pri skrivnostni reki Timavu, pri starosvetnem Štivanu, pri ribiškem Sv. Križu ali ob obeh devinskih gradovih. A kaj! Ko me vendar najbolj zanimajo sloviti nabrežinski kam-

nolomi! Saj je nabrežinski marmor že po imenu pravcati pojem.

Marmor - kako ponosno zveni to ime! Iz grške besede marmaros, ki pomeni »blesčeč«. Torej kamnina, ki po glajenju blesti. Uporablja se zlasti v kiparstvu in gradbeništvu. Kamni je že po videzu znato kristalast, v bistvu pa je to apnenec, sestavljen iz zrn kalcita in dolomita. Do te metamorfoze (spremembe v sestavi) je prišlo bodisi zaradi zemeljskih pritiskov ali zaradi vulkanskih vplivov.

Sicer imamo tudi pri nas vrsto znanih kamnolomov, iz katerih pridobivamo različno obarvani in sestavljeni marmor (podpeški črni, škofjeloški rdečkasti, pohorski granit ipd.), toda nabrežinski kamnolomi so največji na slovenskem in tudi najbolj slove.

Reči pa je brž treba, da kamnolomi na Tržaškem niso le okrog Nabrežine, pač pa tudi pri Repentaboru. (Na naši strani lomijo marmor v Koprivi na Krasu.) Repentaborski marmor je celo boljši od nabrežinskega, saj je specifično težji in gostejši, ima lepšo glazuro (blesčečo površino) in tudi proti vremenskim pojavom je odpornejši. Vendar šteje-

mo tudi vse manjše kamnolome (Petrovica, Babca, Dolgi žleb in Glinca) k nabrežinski marmorni tradiciji, stari že več stoletij.

O njej so peli tudi naši pesniki Igo Gruden, Alojz Gradnik in Oton Zupančič. Le-ta poje v »Kovaški«:

...
Vsi: - črnci rudarji iz Idrije,
iz Trbovelj,
iz plavžev gorenjskih, iz Kaple,
iz Borovelj,
od Nabrežine beli kamenarji,
devinski opaljeni ribarji,
polnagi nosači iz luke tržaške
- četa,
kot da kiparju ušla je izpod
dleta ...
...

Kaj vse so gradili iz nabrežinskega marmorja; stopnišče parlamenta v Budimpešti; Dunaj in mnoga mesta v Avstriji so gradila vse, kar naj bi bilo reprezentančno, iz nabrežinske kamnine. V Egiptu in daljno Ameriko so šle velike pošiljke. Tisoče in tisoče nagrobnikov je bilo izklesanih iz nabrežinskih skal. Tudi na ljubljanskih Žalah. Bronasti Valentin Vodnik v Ljubljani na trzu stoji na podstavku

Težaško delo v kamnolomu belega marmorja

iz repentaborskega marmorja. Tudi sloviti solkanjski most je bil grajen iz kvadrov nabrežinskega kamna.

Delo v kamnolomih sploh ni lahko, posebno pa to velja za kamnolome, kjer lomijo velike marmorne bloke. V starih časih je bilo tako

delo v glavem ročno. V velike skalne gmote so navrtali vrsto navpičnih lukenj, jih zalili in čakali, da voda zmazne. Led je potem razgnal gmoto v manjše bloke. Te so potem še žagali na plošče in razvažali. Včasih pa so z vozovi-parizarji tvorili kar cele bloke do pristanišča in jih nalagali na ladje za daljnjo pot po morju.

Četudi je bilo nabrežinsko in repentaborsko kamnoseštvo razcepjeno na posamezne zasebne lastnike, so bili le-ti organizirani v socialno-demokratski strokovni organizaciji. Žal pa ta organizacija ni mogla dolgo živeti. Delovanje ji je preprečil repentaborski župnik Slavec, ki je enega od vodij, kamnoseka Lazarja, označil v župnijski matični knjigi kot nevarnega socialista in brezverca.

Bilo je to v času med obema vojnama.

Svojevrstna posebnost dela v kamnolomih je dvojnost v tehniki: izkopavanje ali odkrivanje najdišč marmorja je še vedno ročno, prav tako je preprosto tudi orodje za nadaljnje delovne postopke: klin, kladivo, zagodza, vrvi. - Mehanične naprave nastopijo šele potem, ko je treba skalne bloke prenašati, rezati, obdelovati, klesati in gladiti.

Tudi ribiči ribiške družine Radovljica skrbijo za poribljavanje Save. Konec minulega meseca so v Lipnici z agregatom izlavljali ribe in jih potem vložili v Savo. V Lipnici pa bodo zdaj vložili okrog 14.000 komadov novega ribjega zaroda. - F. Debeljak

SE VEDNO PREMALO AKTIVNI

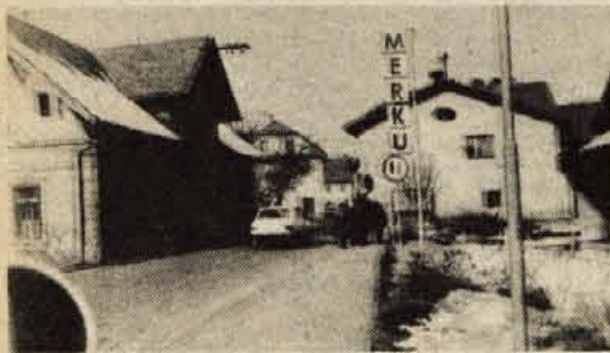
Se pred dobrim letom mladinska organizacija v krajevni skupnosti Vodovodni stolp v Kranju sploh ni delala. Zaradi neaktivnosti so bili tudi ob prostore v kleti vrta Janina. Marca 1976 pa so na pobudo krajevne organizacije ZK spet začeli delati. Največja težava, ki jih je spremljala na začetku, je bilo pomanjkanje izkušenj. Vendar pa so pripravili več akcij. Denarno jim je pomagala krajevna skupnost, nekaj so zaslužili s plesi, očistili pa so tudi stanovanja v bloku H-8 na cesti JLA.

Imajo precej težav s pridobivanjem mladincev za posamezne aktivnosti. Čeprav ima krajevna skupnost več kot 7000 prebivalcev in med njimi veliko mladih, nekatere sekcije ne morejo zaživeti. Takšne težave imajo pri športni sekciji, taborniki, kulturna sekcija in center za obveščanje.

V športni sekciji imajo največ težav zato, ker ne morejo dobiti dobrega trenerja oziroma vodje. Dogovarjali so se že z učitelji telesne vzgoje na osnovni šoli Simona Jenka, vendar so preveč zaposleni z vodenjem športnih sekcij na šoli. Poleg tega pa v tej krajevni skupnosti ni športnih igrišč.

Podobne težave imajo tudi taborniki, saj jih redno prihaja na sestanke le 14. kulturna sekcija pa je za zdaj pripravila dva literarna večera v Prešernovem gledališču, predstavili pa so se tudi mladi pesniki iz njihove osnovne organizacije.

I. Hribar

Blíža se pomlad in pričakujemo lahko, da se bo promet na naših cestah tudi povečal. Najbrž ni prekmalu že zdaj misliti na poletno turistično sezono. Takrat pa se v Lescah v radovljiški občini vsak dan srečujejo s številnimi prometnimi težavami. Dva prometna »zamaška« sta še posebno kritična: semaforji pri Merkurju v Lescah in zapornice. Morda bi vsaj semaforje lahko usposobili in tako uredili, da bi se promet hitreje odvijal. - F. Debeljak

TUDI KLUB ZADOVOLJNIH ABSTINENTOV BO PROSLAVLJAL

RADOVLJICA - Po novembrskem zboru radovljiškega kluba zadovoljnih abstinentov so člani že začeli uresničevati zastavljene naloge. Januarja so pridobili še pet novih članov, pripravljati pa so se začeli tudi na ustanovitve klubov na Bledu in v Bohinju. Razen tega pa so izdelali tudi svoj program v okviru proslav 40-letnice prihoda tovariša Tita na čelo KPJ in ustanovitve KPS. Sodelovali bodo na vseh krajevnih in občinskih prireditvah, ustanovili pa bodo tudi svoj aktiv komunistov. Razen tega nameravajo maja organizirati izlet v Kumrovec in v Belo Krajino. Ob tej priliki si bodo ogledali Titovo rojstno hišo in Dom borcev in mladine. Obiskati pa nameravajo tudi Bihač in si ogledati muzej o prvem zasedanju Avnoja. Seveda pa bodo prirejali tudi razna športna in druga rekreativna tekmovanja ter organizirali več vzgojnih akcij.

JR

USPEHI KK TRIGLAV BLED

Člani Konjeniškega kluba Triglav Bled so na februarjem obnem zboru pregledali enoletno delo. Od 105 članov se jih je zboru udeležilo prek 70. Na zboru so ugotovili, da se je lani številno članov kluba podvojilo. Sicer pa so bili njihovi največji uspehi izgradnja hlevov, senikov in klubskega prostora na hipodromu na Hraški gmajni pod Lescami. Člani kluba so vsa dela opravili prostovoljno, pomagali pa so jim Elan Begunje z gradbenim materialom in Viator TOZD Hotel Bled s podarjeno opremo za klubske prostore. Posebne zasluge za uspehe in dela na hipodromu pa ima tehnični vodja Miran Špicar iz Radovljice.

Člani kluba imajo zdaj 45 jahalnih konj in poleti so z organiziranim jahanjem za turiste dobili tudi nekaj denarja. V prihodnje nameravajo kupiti nekaj klubskih konj in še bolj pozitivno športno urjenje in urjenje v okviru usposabljanja za SLO. Seveda pa bodo konje posojali tudi turistom. Letos pa bodo dokončali tudi kasnško stezo in dogradili še nekatere objekte na Hraški gmajni. Dogovarjajo se tudi za sodelovanje z JLA.

Gasilci v Srednji vasi pri Senčurju so imeli pred nedavnim obnem zbor. To edino društvo v kraju deluje že 26 let. Člani so prizadeti in se poleg varstva pred požari vključujejo tudi v civilno zaščito. Da je društvo potrebno, narekuje tudi hiter razvoj vasi. Imajo pa gasilci v Srednji vasi tudi težave. Zdjaj ima vas tri požarne bazene. To pa je premalo, saj zgornji del vasi proti Lužam nima bazena, najstarejši pa tudi ne ustreza več. Velikokrat se morajo boriti tudi z vodo, ko naraste potok Olševnica in se razlije na cesto. Druga težava pa je oprema. Delovne obleke so že slabe, vendar nimajo denarja, da bi se lahko bolj opremili. Pogrešajo tudi, da v njihovih vrstah skoraj ni kmetov, saj le-teh na območju vasi ni malo. Sicer pa v društvu skrbijo za podmladek. Trenutno dva mladince obiskujeta tečaj za podčastnike - I. Kadunc

KRITIČNA OCENA DELA

GODEŠIČ - Pred nedavnim so imeli člani osnovne organizacije ZSMS Godešič svojo redno letno konferenco. Na njej so mladi pregledali in kritično ocenili svoje dosedanje delo ter se dogovorili za delo v bodoče. Iz poročil je bilo mogoče razbrati, da so člani mladinske organizacije na Godešiču sami ali v povezavi s krajevnimi družbenopolitičnimi organizacijami pripravili več prostovoljnih delovnih akcij, izredno aktivno pa so delali tudi na področju športa in kulture.

Največji težavi, ki pestita mlade Godešičane, sta denar in prostori. Vse družbenopolitične organizacije iz kraja se namreč »stiskajo« v enem samem prostoru.

Ob koncu letne konference so zbrani izvolili še novo vodstvo. Le-to bo skupaj z vsemi člani mladinske organizacije poskušalo uresničiti vse na letni konferenci zastavljene si naloge.

J. Govekar

PREDAVANJA ZA KMETOVALCE

RETEČE PRI SKOFJI LOKI - Krajevna skupnost Reteče je v sodelovanju s škofjeloško kmetijsko zadrugo pred nedavnim pripravila dve zanimivi predavanji za kmetijske proizvajalce. Strokovnjaki so udeležencem spregovorili o uporabi umetnih gnojil ter krmiljenju mladih živali. Kmalu bo še predavanje o uporabnosti zamrzovalnih skrinj. Želja pripravilavec predavanj je, da bi se poučnih predavanj udeleževalo še več kmetovalcev.

F. Rant

AKTIVNI ČLANI RDEČEGA KRIŽA

RETEČE PRI SKOFJI LOKI - V Retečah že vrsto let izredno uspešno v okviru krajevne skupnosti deluje tudi organizacija rdečega križa. Tako večkrat med letom skupaj s solsko mladino pripravijo zbiranje starega papirja, skupaj z domačim turističnim društvom pa izvedejo akcijo »očistimo svoje okolje«. Ob koncu leta so vsem osemdesetletnikom s področja krajevnih skupnosti Reteče priredili tudi kratek kulturni program s skromno zakusko. Pomagajo tudi vsem ostarelim in socialno šibkim občanom. Prav te dni pa je bil končan 18-urni tečaj za nego bolnika. Udeležilo se ga je 12 članic rdečega križa.

F. Rant

Luka Korošec je bil prvi na Triglavu

Marca letos bo minilo 150 let od smrti Luké Korošca s Koprivnika, kmeta in Zoisovega rudarja, ki je 25. avgusta leta 1778 prvi stopil na Triglav. Z njim so se podali na vrh Triglava lovec Stefan Rožič iz Savice, rudar in fužinar Matevž Kos iz Jereke in ranecelnik Lovrenc Willomitzer. Pobudnik za ta vzpon je bil razen barona Zoisa tudi znani francoski znanstvenik in Zoisov prijatelj Baltazar Hacquet, ki je prišel v Idrijo kot rudniški zdravnik leta 1766. Lovci, Zoisovi fužinarji in Hacquet so skušali priti na Triglav že leta 1777, vendar jim ni uspelo. Uspeh so predvsem po zaslugi Luka Korošca ali »velikega Jurjevca« dosegli avgusta pred 200 leti. Hacquet je kljub veliki želji ostal na Malem Triglavu, Korošec s Koprivnika pa je stopil

prvi na Triglav. Takrat je bil star 31, umrl pa je star 80 let marca leta 1827. Triglav je bil premagan osem let pred osvojitvijo Mont Blanca, kamor sta prva stopila Jacques Balmat in dr. Gabriel Paccard, zato obletnica smrti Luke Korošca ni pomembna le za naše planinstvo, temveč za svetovno planinsko zgodovino.

8. marca letos bodo gorniki proslavili veliki jubilej. Obenem pa se še posebno v zgornjesavski dolini pripravljajo na proslavitev 200. obletnice prvega vzpona na Triglav, ki bo avgusta prihodnje leto. Obenem bodo proslavili tudi 75. obletnico

ustanovitve podružnice Slovenskega planinskega društva na Jesenicah (19. aprila 1903) in 50. obletnico ustanovitve podružnice v Dovjem, ki je bila ustanovljena 28. januarja leta 1928.

Pripravljalni odbor za proslavitev teh jubilejev že deluje in je obkroval koledar praznovanj. Izšla bo druga izdaja knjige Svet pod Triglavom. Prirejane bodo planinske razstave, pa tudi številna druga srečanja planincev in alpinistov bodo posvečena tem jubilejem. Proslavljanje ne bo le lokalnega, temveč širšega družbenega pomena.

U. Župančič

Nove površine za vrtničkarje na Zlatem polju

Iniciativni odbor vrtničkarjev, ki deluje pri krajevni skupnosti Zlato polje v Kranju že več let, je na svoji zadnji seji konec februarja razpravljalo o rezultatih svojega dela v preteklem letu ter o nalogah, ki ga čakajo spomladi. Ugotovil je, da je med krajani Zlatega polja ter krajani sosednjega Vodovodnega stolpa zelo veliko zanimanje za vrtničkarstvo. Za večino, ki se ukvarja s to za zdravje koristno dejavnostjo, pomeni vrtničkarstvo rekreacijo. Brez razumevanja KŽK Kranj, ki je za vrtničkarje odstopil večji kompleks zemlje, seveda ne bi šlo. Odbor je razpravljaj tudi o novi ceni za uporabo posamezne parcele v letošnjem letu. Le-ta bo le malenkostno večja. Pred začetkom spomladanskih del je predvideno za vrtničkarje tudi strokovno predavanje »O delu na vrtu«. Po predavanju bo še krajši sestanek vrtničkarjev, na katerem bodo izvolili nov odbor vrtničkarjev, ki bo deloval

kot družbeni organ pri KS Zlato polje.

Iniciativni odbor je na svoji seji ugotovil, da v lanskem letu kljub dobri volji ni bilo zaradi velikega zanimanja mogoče ustreči vsem, ki so želeli dobiti v najem parcelo za obdelovanje. Zato je odbor sklenil, da bo do marca skušal zagotoviti še nove površine. Krajani Zlatega polja in tudi iz sosednjih krajevnih skupnosti, ki bi želeli letos imeti parcelo za obdelovanje, naj to sporočijo KS Zlato polje, Kranj, Staneta Rozmana 13, do 15. marca in sicer vsak torek in petek od 16. do 17. ure. Ob prijavi bo vsak naročnik parcele lahko takoj poravnal tudi najemnino.

Odbor prosi vse vrtničkarje, ki že imajo parcelo, da tudi do 15. marca poravnajo svoje obveznosti za leto 1977 in sicer v omenjenih dnevih in urah. Kdor pa ne želi več letos obdelovati vrtnička, naj prav tako do 15. marca to sporoči odboru vrtničkarjev.

Andrej Gregori na stroju za odstranjevanje snega in čiščenje naravnega drsališča - Foto: F. Perdan

Jezi ga slabo vreme

Andrej Gregori iz Kranjske gore že nekaj let vzdržuje in urejuje naravno drsališče za Gmajnico v Kranjski gori - Stroj za čiščenje in odstranjevanje snega z drsališča njegov izum

Kranjska gora - »Vsako zimo me najbolj jezita odjuga in slabo vreme, ki zmečata in pogosto tudi uničita led na obeh naravnih drsališčih za Gmajnico v Kranjski gori. Lani nam je bilo vreme bolj naklonjeno, saj je bilo drsališče pozimi uporabno skoraj tri mesece, letošnja drsalna »bera« pa je veliko bolj skromna,« je zadnjič pripovedoval Kranjskogorec Andrej Gregori, upokojeni 65-letni kalilec v jeseniški Železarni, ki že nekaj let pripravlja, vzdržuje in čisti naravni drsališči za Gmajnico v Kranjski gori, ki sodita k Športnemu društvu Kranjska gora.

»Veliko truda je bilo potrebna, da smo za Gmajnico zgradili drsališči in poslopje, kjer je danes gostilna Mojca,« nadaljuje Andrej Gregori. »S Tonetom Zidanom sva garala in skrbela za material, delavce, denar itd. Seveda je treba tudi danes pošteno poprijeti za delo, da drsališče zaledeni. Ponoči je treba

vstajati in ga polivati. Vsaj pet pod ničlo mora biti, da polita voda zmazne. Pri polivanju in nastajanju ledu mi pomaga domačin Andrej Košir. Za Gmajnico je mogoče drsati, če je temperatura vsaj okrog ničle. Če pa pride otoplitev in odjuga in če na led krepkeje posije sonce, je z vzdrževanjem drsališča težje.«

Varuh kranjskogorskega drsališča je najbolj ponosen na stroj za čiščenje ledene ploskve, ki je njegov izum. Na motorno kosilnico je Gregori namestil snežni plug, ki odrija na ledeno ploskev zapadli sneg in ga po posebni cevi s pomočjo ventilatorja tudi meče prek ograje drsališča. Na zadnji del motorne kosilnice pa je Gregori namestil poseben nož, ki ravna ledeno ploskev, utež pa jo gladi in pometa. S pomočjo Gregorijevega izuma je drsališče očiščeno in zglajeno v dobre pol ure, ročno delo pa bi Gregoriju vzelo ure in ure, pa še prevelik napor bi bil zanj.

J. Košnjek

Gornik od nog do glave

Franc Mrak iz Kranjske gore je bil 45 let alpinist in gorski reševalec - Prijatelj Miha Ariha, po katerem se imenuje Mihov dom ob cesti na Vršič

Kranjska gora - Franc Mrak ali Štrukelj iz Kranjske gore, star 64 let, je eden najstarejših članov kranjskogorskega Planinskega društva in ustanovni član alpinističnega odseka ter postaje Gorske reševalne službe. Odraščal je skupaj z Leonom Knapom in Mihom Arihom, ki je padel kot partizan in po katerem se imenuje Mihov dom ob cesti na Vršič. Z njima je kljub napornemu delu valjavca v Železarni Jesenice gradil kranjskogorsko gorniško organizacijo. 45 let je bil alpinist in gorski reševalec. Pred kratkim se je »plezarije« in gorskemu reševanju odpovedal, ostal pa je še vedno eden najaktivnejših članov Planinskega društva Kranjska gora.

»Društvenega dela nikdar ne zmanjka. Zadnja leta smo se lotevali predvsem popravil naših planinskih postojank. Koča Na Gozdu ima novo streho. Mihov dom je moderniziran, popravili pa smo tudi Krnico. Žal je denarja vedno premalo. Če ne bi planinci prostovoljno delali in nam ne bi stala ob strani Planinska zveza Slovenije, bi težko zmogli popravila postojank,« pripoveduje Franc Mrak ali po domače Štrukelj iz Kranjske gore.

»Alpinizmu in gorskemu reševanju sem se odpovedal, čeprav težko,« nadaljuje Franc Mrak.

»V 45 letih, ko sem bil aktiven, smo veliko plezali in reševali. Ni mi žal zgubljenega časa, če sploh smem tako reči. Izredno veselje sem imel do sten. V njih sem se spočil kljub naporom, ki jih terja alpinizem. V steni sem se še posebno prijetno počutil v družbi Leona Knapa in Miha Ariha. Težje in pogosto žalostno pa je bilo na reševalnih akcijah. V Travniku, Špiku, Jalovcu, Prisanju, Triglavu in Mojstrovki smo smrti oteli veliko življenj, poprečno pet do šest nesreč letno pa je terjalo žrtve. Zraču-

Franc Mrak, ki je plezal tudi v gorah Maroka, meni da kaže naraščajoči »val« obiskovalcev gora še bolj poučevati o planinah, ker bo le tako število nesreč manjše. Vesel je, da raste v Kranjski gori obetaven rod mlajših alpinistov in gorskih reševalcev, »ki so dobri in dosti znajo« kot pravi zanje. Njihove opremljenosti z opremljenostjo generacije, ki ji je pripadal Franc Mrak, ne gre primerjati. Včasih v gorah ni bilo radijskih zvez. Reševalci so si pomagali s klici in drugimi znaki. Tudi helikopterjev in drugih pomagala niso poznali. Danes brez takšne opremljenosti ne gre. Razmere v gorah terjajo, da jo bo treba še dopoljevati!

J. Košnjek

Napaka na telefonskem kablju

Redne planske meritve, ki jih je treba opravljati na podlagi predpisov ZJ PTT, so pred nedavnim pokazale, da izolacija na medkrajevnem telefonskem kablju Kranj-Ljubljana slabi. Delavci telekomunikacij PTT Ljubljana in Kranj so se takoj lotili zahtevne naloge. Najti je bilo treba kraj, kjer je napaka. Ugotovili so, da je bila napaka na kondenzatorski spojki na Meji. Eden od kondenzatorjev je bil v stiku. Domnevalo je, da je do preboja prišlo zaradi atmosferskih praznitev ali, da je na to vplivala električna železnica. Napako so hitro popravili. Če pa je ne bi pravočasno odkrili in odpravili, bi se čez čas lahko zgodilo, da bi bil telefonski promet med Kranjem in Ljubljano prekinjen.

Elita

Kranj

 odpira danes dne 1. marca 1977
v Kamniku, v Maistrovi ulici št. 4

NOVO TRGOVINO - NOGAVIČAR

Trgovina bo založena vedno z vsemi vrstami damskih, moških in otroških nogavic, ter otroško tekstilno galanterijo do 6. leta starosti.

VABIMO VAS NA OBISK.

murha

Po darilo za mamico, dekle in ženo v našo blagovnico

ELGO
Priporočamo se za obisk in nakup!

Pavel Olip - 75-letnik

Rodil se je v majhni hiši pod radovljanskim klancem, po domače pri Sredneku. Po osnovni šoli in gimnaziji je v Sarajevu končal gozdarsko šolo in bil nekaj časa tudi zaposlen v Bosni. Tam je spoznal ženo in se 1925. preselil v Lesce.

Vedno je rad hodil v hribe in bil tudi vrsto let predsednik Planinskega društva Radovljica ter gorski vodič. Bil pa je tudi zave-

den Slovenec in naprednjak. Med prvimi je postal član Sokola. V letih 1929 in 1930 je bil član gradbenega odbora za gradnjo šole v Lescah. Za tiste čase je bila to najmodernejša šola. 1936. leta pa je bil Pavel Olip izvoljen za župana v Lescah. Podpiral je stavkajoče kovinarje in prek 250 nezaposlenim je pomagal najti zaposlitev, največ v jeseniški železarni.

Kmalu po začetku druge vojne so ga Nemci zaprli v Begunje in kasneje v Šentvid pri Ljubljani. V zaporu se je tudi spoznal z aktivisti in postal član OF ter kasneje gospodarske komisije na terenu. Olipova hiša je pomagala ves čas partizanom. V njej je bilo skrivališče za ranjence, terence, tu so našli vezo s partizani prišli iz raznih krajev Slovenije. Tako je bila tudi zanj nevarnost vse večja in 1944. leta je šel v partizane, kjer je bil že prej njegov starejši sin.

Po vojni je Pavel aktivno delal v organizaciji rdečega križa, pri Planinskem društvu, v zvezi borcev, vodni skupnosti, v kmetijski zadrugi. Bil je tudi med ustanovitelji krajevnih skupnosti Lesce, nato odbornik občinske skupščine Radovljica in še bi lahko naštevali. Čestitamo ob življenjskem jubileju. MB

Železniki - Železniki so dobili lani moderen zimski bazen. Plavalci in njegovi obiskovalci zatrjujejo, da je eden najlepših v Jugoslaviji. Večino denarja za njegovo gradnjo so prispevali prebivalci tega dela Selške doline, štiri leta so namreč plačevali samoprispevek, in delovne organizacije. Zda je bazen ves teden od jutra do večera poln. Obiskujejo ga učenci in dijaki šol iz vse škofjeloške občine, člani mnogih delovnih kolektivov in drugi. (f-j) - Foto: F. Perdan

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Prodaj globok OTROŠKI VOZIČEK - ugodno. Telefon 064-61-158 1325

Ugodno prodaj ELIND, termo peč, 2,6 KW. Kožuh Tine, Kranj, Mlakarjeva 2 1326

Prodaj mladega šarplaninskega OVČARJA brez rodovnika. Čemažar Manca, Forme 12, Žabnica 1327

Prodaj macesnove DESKE 20 mm. Tomažičeva 8 a, Prmskovo 1328

Ugodno prodaj OBRACALNIK za seno MARATON za kosilnico BCS 127 cm. Blenkuš Zorko, Kranjska gora, Gasilska 12, tel. 88-731 1329

Prodaj otroško KOŠARO in RADIO UKW Portorož, Ziberl, Levstikova 1, Kranj 1330

Prodaj OBRACALNIK SONCE, večjo količino kvalitetnega sena. Zarezna 27, Žirovnica 1331

Prodaj dobra ZIMSKA JABOLKA. Češnjek 28, Cerklje 1332

Prodaj 4 tone dobre KRME. Krmelj Ivana, Gorenja Dobrava 7, Gorenja vas 1333

Prodaj starinsko PEČ. Poklukar Jože, Grabče 5, Zg. Gorje 1334

Prodaj starejšo KRAVO z veliko mleka po teletu. Sr. Bela 18, Preddvor 1335

Prodaj SLAMOREZNICO s puhalnikom, dva kostanjava DROGA, 10 m dolga. Češnjek 21, Cerklje 1336

Prodaj moško KOLO, dobro ohranjeno ali zamenjam za kakršno koli svinjsko rejo. Ringer, Bakovnik 2, 61240 Kamnik 1337

Prodaj BILJARD (7000), FLIPPER (6000), ESPRESSO (3000), MLINČEK (3500), BOJLER (800). Srednja vas 68, Bohinj, tel. 76-481, dopoldne. 1338

OTROŠKI KOŠ IN VOZIČEK (globok), prodaj. Telefon 25-378 1339

Prodaj betonske VEREJE, strešne žlebove, »fligelne« za toplo gredo, balkonsko - betonsko OGRAJO. Kutinova 2, Kranj, Orehek 1340

Prodaj PUJSKE 9 tednov stare in KRAVO po izbiri. Cerkljanska Dobrava 5, Cerklje 1341

Poceni prodaj zaradi selitve razno rabljeno POHISTVO, 8-litrski BOJLER, PEČ na olje in drugo. Ogled vsak dan od 15. do 18. ure. Tavčarjeva 39/I, Rekar 1342

Prodaj KROMPIR igor - semenski. Visoko 31, Šenčur 1343

prodam

JABOLKA dobite v župnišču Kovor, Tržič 1344

Prodaj črno-beli ISKRIN TELEVIZOR. Kranj, Valjavčeva 4, stanovanje 1. 1345

vozila

ZASTAVO 750, karambolirano, prodaj po delih. Zg. Bitnje 25. Informacije dopoldan 26-361 int. 19, popoldan 21-311 1346

SIMCO 1100 special, letnik 1971, prodaj, Cirče 29, Kranj 1347

Prodaj IMV KOMBI, letnik 1972, registriran. Okroglo 19, Naklo 1348

SKODO 1000 MB prodaj po delih. Jocič Miloš, Delavska 49, Kranj 1349

Prodaj ugodno FIAT 1300, letnik 1970 in MOPEL T 12. Avto lahko polovico na posojilo. Avsenik Alojz, Letališka 12, Lesce 1350

Prodaj ŠKOLJKO za NSU. Lahovče 27, Cerklje 1351

Prodaj dva MENJALNIKA za zastavo 750, motor, letnik 1968 po generalni in športne obročje za BMW. Avtokleparstvo Bodlaj, Zvirče 25 1352

TRAKTOR SAME 32 KS, 700 delovnih ur, brezhiben, prodaj. Češnjica 15, Podnart 1353

Prodaj VW 1200, starejši letnik, registracija do 1978 leta. Cirče 40, Kranj 1354

Prodaj R 4, letnik 1968, po delih. Jerala Dušan, Stražiška 15, Kranj 1355

Prodaj PASOVE avtomatik po zelo ugodni ceni za zastavo 101. Naslov v oglasnem oddelku. 1363

Prodaj KAROSERIJU VW 1500. Telefon 22-513 1364

kupim

Kupim SMUČARSKO ČEVLJE št. 37. Milje 33, Šenčur 1355

Kupim dva BIKCA, težka od 200 do 350 kg za nadaljno rejo. Bernard, Zg. Senica 16, Medvode 1356

stanovanja

Trisobno STANOVANJE, sončno ugodno prodaj. Ponudbe pod »Gotovina« 1299

Oddam opremljeno SOBO in prodaj otroško POSTELJICO. Mihelič Francka, Golnik 25, telefon 50-334 1357

Kupim dvosobno STANOVANJE, staro do 15 let. Plačam v gotovini. Ponudbe pod »Vseljivo v maju« 1358

obvestila

EKSPRES ČIŠČENJE itisona, tapisoma, preprog, foteljev, kavčev. Pridem na dom. Gogala, Kidričeva 38, tel. 22-059, popoldan 1359

POPRAVLJAM vse vrste hladilnikov. Oglasite se na tel. 60-801 1365

prirejitve

DIJAKINJE 3. b ekonomske šole prirejajo v petek, 4. marca 1977, ob 18. uri PLES. Igra ansambel TRGOVCI. Vabljeni na PRIMSKOVO! 1360

Krajevna organizacija ZB NOV Stražišče obvešča, da napovedani koncert ansambla AVSENIK zaradi bolezni v ansamblu v četrtek, 3. marca 1977, na Laborah v Kranju, odpade. Prodane karte veljajo za koncert, ki bo predvidoma konec marca.

Za razumevanje se zahvaljujemo

ZVEZA KULTURNO PROSVETNIH ORGANIZACIJ OBČINE ŠKOFJA LOKA, PUŠTAL 21,

obvešča svoje sodelavce, da ima od 24. februarja letos spremenjeno telefonsko številko:

odslej kličite na tel. 61-535.

izgubljeno

24.2. 1977 sem v Globusu izgubila OČALA za etuijem. Prosim poštenega najditelja, naj jih vrne, ker jih nujno potrebujem. Mlakar, Pivka 9, Naklo 1361

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

Izgubila sem 4.000 din od Britofa do Predoselj, 24. 2. od 11. do 12. ure. Najditelja prosim, da denar vrne. Eržen Franciški, Britof 338, proti nagradi. 1366

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

Izgubila sem 4.000 din od Britofa do Predoselj, 24. 2. od 11. do 12. ure. Najditelja prosim, da denar vrne. Eržen Franciški, Britof 338, proti nagradi. 1366

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

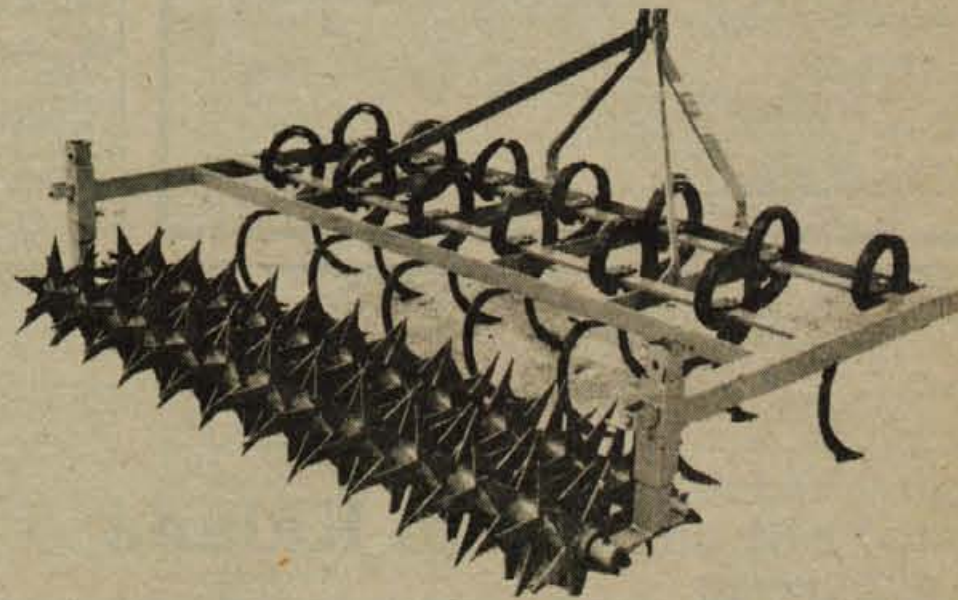
25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

25. 2. od 9. do 11. ure sem izgubil CERADO od Dorfarjev do Žabnice. Poštenega najditelja prosim, da mi jo proti nagradi vrne. Šiferer Franc, Žabnica 15 1365

KŽK Kranj AGROMEHANIKA

 Kranj, Cesta JLA 2/1
telefon 23-485

Kultivator z drobilcem

Kmetovalci!

Pravočasno preskrbite nepogrešljive sodobne stroje za pripravo zemljišča pred setvijo proizvodnje KŽK Kranj - AGROMEHANIKA

Na zalogi imamo traktorje DEUTZ, UNIVERZAL - štiri- in dvokolesni pogon, IMT, ZETOR in druge priključke.

nesreče

Zdrsnil s poledenele ceste

V soboto, 26. februarja, ob 6.50 se je na magistralni cesti na Hrušici pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti na poledeneli cesti. Voznik osebnega avtomobila Marijan Langus (roj. 1925) z Jesenic je vozil proti Kranjski gori. Na poledeneli cesti na Hrušici je njegov avtomobil zaneslo v levo s ceste, kjer je zdrsnil 15m po nasipu. Voznik je med prevračanjem padel iz avtomobila in huje ranjen obležal. V avtomobilu so bili varnostni pasovi, vendar voznik ni bil privezan. Škode na vozilu je za 15.000 din.

Pretesno prehitevanje

Na magistralni cesti na Pivki se je v soboto, 26. februarja, ob 9.20 pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Stevo Vignjevič (roj. 1923) iz Ljubljane je peljal proti Naklem; na Pivki je prehiteval tovorni avtomobil, ki ga je vozil Janez Lotrič iz Radovljice, vendar tako tesno, da je oplazil prednji levi odbijač na tovornjaku. Zaradi tega je Vignjevičev avtomobil zasukalo in odbilo desno pred tovornjak, nato pa je obstal prevrnjen na streho na kolesarski stezi. V nesreči je bila sopotnica Marija Vignjevič laže ranjena. Škode na avtomobilu pa je za 11.000 din.

Tovor pod cesto

V soboto, 26. februarja, ob 21. uri se je na lokalni cesti med Zmincem in Sopotnico pripetila prometna nezgoda. Voznik tovornega avtomobila Peter Habjan (roj. 1950) iz Sopotnice je peljal od Zminca proti Sopotnici. Okoli 1000 metrov od glavne ceste je voznik zaradi vinjenosti

zapeljal pod cesto, kjer se je tovarnjak prevrnil, del tovora pa se je razsul. Voznik je kraj nesreče zapustil nepoškodovan, prav tako se tudi sopotniku ni zgodilo ničesar. Voznika so miličniki odpeljali na odvozem krvi.

Prehitevanje v ovinku

V nedeljo, 27. februarja, ob 10.45 se je v vasi Bukovica pri Skofji Loki pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Leopold Tušek (roj. 1952) z Bukovice je peljal iz Železnikov proti Skofji Loki. V Bukovici je za njim pripeljal v desnem nepreglednem ovinku z neprimerno hitrostjo voznik kombija Sašo Benedik (roj. 1946) iz Železnikov ter Tuškov avtomobil začel prehitevati, ker ni mogel pravočasno zmanjšati hitrosti, da bi speljal ovinek za njim. Takrat je iz nasprotne smeri pripeljala voznica osebnega avtomobila Nada Novak (roj. 1957) iz Ljubljane, ki se je sicer umikala skrajno desno, vendar sta avtomobila kljub temu trčila. V nesreči je bil ranjen sopotnik v avtomobilu Novakove Franc Oščak (roj. 1905) iz Tacna. Škode na vozilih pa je za 30.000 din.

L. M.

Padla v narasli potok

V ponedeljek, 21. februarja, popoldne je Cecilija Sušnik (roj. 1911) iz Zg. Besnice na poti od sosedu proti svojemu domu padla z lesene brvi v bližnji potok. Čeprav so sosedje kmalu opazili, da je nekaj narobe, v potoku so zagledali njen dežnik, in so jo šli iskat, je bilo vendarle kljub nudenju pomoči za Sušnikovo že nepozno.

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je mnogo prežgodaj zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

Cecilija Sušnik

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti do mnogo preranega groba, ji poklonili vence in cvetje ter sočustvovali z nami. Posebna hvala sosedom za pomoč in tolažbo v teh težkih trenutkih ter pevcem in g. župniku iz Besnice.

Žalujoci: mož Franc, sinova Franci, Marjan z družino, sestre in brat ter ostalo sorodstvo.

Besnica, Kranj, Žirovnica, 23. februarja 1977

ZAHVALA

Oh boleči izgubi našega dragega moža, skrbnega očeta, starega očeta, brata in strica

Ignaca Jezerška

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znanecem za poklonjene vence in cvetje, izraze sožalja in spremljanje na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo vsem najbližjim, gospodu župniku in pevcem za pogrebni obred. Hvala tov. Treven Janezu za ganljive besede ob odprtem grobu, društvu ZB Sovodenj in Bernardu Velikonja za vso izkazano pomoč.

Vsem najlepša hvala!

Vsi njegovi!

Stara Oselica, Fužine, Skofja Loka, Kranj 24. februarja 1977

ZAHVALA

Ob smrti našega ljubega ata

Lojzeta Kalana

ki nam ga je usoda tako nenadoma ugrabila, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam izkazali sočutje, delovnim tovarišem iz tovarne Tekstilindus in njegovim kolegom gasilcem za lepe nagrobne besede in zadnje spremstvo, Institutu Golnik, Servisnemu podjetju Kranj, Gorenjskemu tisku in Kleparstvu Trampuž. Najlepša zahvala gospodu župniku iz Šmartina za zadnji obred, darovalcem cvetja, pevcem, sosedom, pogrebem in vsem, ki ste nam ob težki uri stali ob strani.

KALANOVI

Telovadba za voznike

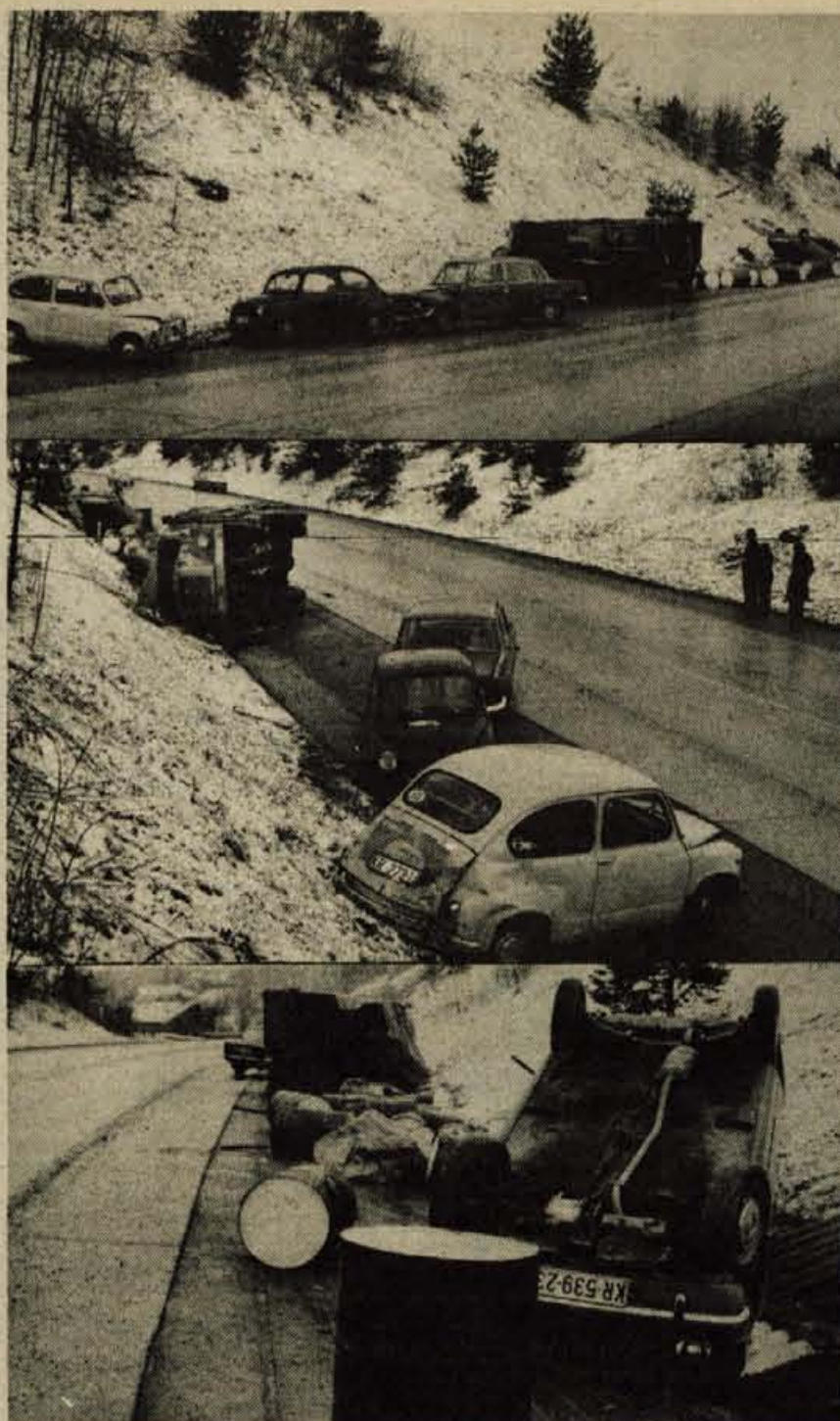
Vsem, ki veliko sedijo za volanom, utrujenost ni neznana. Utrujenost nastane zaradi dolgotrajne in neprekinjene napetosti mišic med vožnjo. Pri neizkušeni vozniki je napetost mišic neprestana. Lahko pa se pojavlja utrujenost kot posledica nerodne drže voznika za volanom. Isti voznik se lahko različno utruji v različnih avtomobilih, kar pomeni, da na utrujenost vpliva položaj in oblika sedeža. Oblika sedeža je seveda odvisna od proizvajalca, položaj sedeža pa voznik lahko sam naravnata tako, da za volanom sedi sproščeno. Noge ne smejo biti preveč iztegnjene, pa tudi ne preveč skrčene, isto velja tudi za roke na volanu. Hrbet naj bo naslonjen na naslonjalo sedeža. Vsak drugačen položaj povzroča večjo napetost v mišicah v ramenih in na vratu.

Proti utrujenosti za volanom pomaga telovadba, ki jo lahko voznik izvaja kar med vožnjo, kadar seveda oceni, da lahko to stori brez nevarnosti zase in za druge. Gre za preproste vaje: mišice na nogah močno napnemo, pri tem nogo lahko malo pokrčimo. Napetost naj traja nekaj sekund, nato mišice spet opustimo. Gibamo s prsti navzgor in navzdol. Posebno napenjamo tudi mišice na rokah, seveda pa to počenjamo le takrat, kadar vozimo naravnost. Mišice naj voznik napne dvajsetkrat. Če je vožnja daljša, naj bi si voznik vsako uro privoščil takšno telovadbo. Za sproščanje mišic vratu je primerna vaja, ko si zamislimo, da tiščimo nazaj z glavo težak predmet: potiskamo kake štiri sekunde, nato popustimo.

Seveda je dobro daljšo vožnjo večkrat tudi prekiniti. Med počitkom naj voznik ne sedi, boljši je sprehod ali lažji tek. Če pa je mogoče, naj za nekaj časa tudi leže na hrbet in se skuša sprostiti.

Med prekinitvami vožnje ni dobro zaužiti preveč hrane, saj le-ta povzroča zaspanost. Voznik naj ne čaka, da bo zelo lačen, pač pa lahko med vožnjo lakoto poteši s kocko sladkorja, koščkom čokolade ali s bonbonom. Če pa se voznika loteva zaspanost, je bolje vozilo ustaviti in narediti nekaj razgibalnih vaj ali pa si privoščiti urico spanja. Dobro je, da poklicni vozniki ne glede na starost in na delovno dobo, vsak dan telovadijo. Morali bi tudi kar največ hoditi na sprehod. Če pa to ne gre, bi morda poskusili tisti, ki veliko sede za volanom, priti do delovnega mesta peš.

-Vek-

NEPRIPRAVLJENI NA POLEDICO - Včeraj zjutraj se je zaradi nepričakovane poledice pripetilo na gorenjskih cestah več prometnih nesreč, ki na srečo niso terjale težjih poškodb, temveč le materialno škodo. Zanje ne kaže pravih vzrokov, ne je nastopila zaradi prevelikega udarca in snega ter siladitve, temveč neprevidnost voznikov in počasnost odgovornih za vzdrževanje cestišč. Tako prvi kot drugi so bili na to že nekajkrat opozorjeni. Miličniki, ki so raziskovali včerajšnje nesreče, pravijo, da je večina voznikov vozila, kot v normalnih razmerah na cesti! Obenem pa dodajajo, da marsikatero trčenje ne bi bilo, če bi bili cestarji na takšne nepričakovane spremembe pripravljeni. Takoj po obvestilu bi lahko odšli na najnevarnejše odseke cest in jih posuli. Opozorilo s kančkom graje je utemeljeno predvsem zaradi tega, ker se takšne razmere, kakršne so bile včeraj zjutraj, lahko še nekaj časa dan za dnem pojavljajo! Na fotografiji je prometna nesreča na Bistrici, kjer je trčilo pet vozil, med njimi tudi tovornjak, natovorjen s 27 200 litrskimi sodi olja. Na srečo se olje ni razlilo po cestišču. (jk) - Foto: F. Perdan

dežurni veterinarji

Od 4. 3. do 11. 3. 1977:
Cepuder Bogdan, dipl. vet. spec., Kranj, Kajuhova 23, telefon 22-994 za občino Kranj;
Pipp Andrej, dipl. vet., Skofja Loka, Partizanska 37, telefon 60-380 za občino Skofja Loka;
Čop Boris, dipl. vet., Lesce, Dacarjeva 5, telefon 75-606 za občino Radovljica in Jesenice.
Dežurstvo se prične ob 14. uri popoldan in traja do 6. ure zjutraj naslednjega dne.
Centralna dežurna služba ŽVZG Kranj, na telefonski številki 25-779, pa deluje neprekinjeno.
Živinorejsko veterinarski zavod Gorenjske

Tudi pri nas že imamo »pokopališča« za avtomobile. Žal pa na dokaj neprimernih mestih. Prvi posnetek našega fotoreporterja je iz bližine ceste, ki pelje iz Gorij proti znanemu zimskemu športnemu središču Zatrniku, drugi pa iz kranjskega sejmišča. Torej bo vsekakor potrebno poskrbeti tudi za posebno urejena odlagališča »pločevinastih skatel« (-jk) - Foto: F. Perdan

Doslej največji uspeh Križaja

FURANO - V tem znanem japonskem zimskošportnem središču se je slalomom...

protovanja o njegovem odhodu na japonsko-ameriško turnejo odveč. Sebi in Jugoslaviji je...

Vsakemu nekaj

KRANJSKA GORA - Domače športno društvo tukajšnje osnovne šole je bilo na smučalski vitranca organizator letošnjega...

Zmaga je tokrat pripadla mlademu Avstrijcu Heidiggerju, drugi pa je bil Šved Stenmark...

Zimske športne igre delavcev UO občin Gorenjske

Domžale - Z objavo rezultatov in podelitvijo pokalov, diplom in nagrad so se minulo soboto zvečer končale letošnje zimske športne...

Jugoslovanska reprezentanca tretja

BUDIMPESTA - Jugoslovanska hokejska reprezentanca, ki se pripravlja za nastop na bližnjem svetovnem prvenstvu...

Najboljša mesta pa so osvojili: ekipno je že po tradiciji zmagala ekipa iz Radovljice...

Prvenstvo osnovnih šol v veleslalomu

BOHINJSKA BISTRICA - Na Koblji nad Bohinjsko Bistrico je bilo občinsko prvenstvo osnovnih šol radovljiške občine v veleslalomu...

Mlada »smetana« žezbrana

Kranjska gora - Vitranška smučača so pripravljena za letošnji šteti evropski obračun najboljših mladih...

KRANJ - Na štiristeznem kegliču Triglava je domača moška vrsta v mednarodnem prijateljskem dvoboju...

V dokaj kvalitetnem dvoboju so slavili domačini, saj je šesterica Triglav - Karun, Zvršen, Pavlin, Turk, Marinšek in Jereb...

Skojka Loka - Zdravko Bogataj, dijak četrtega letnika skofjeloške smučarske gimnazije...

Samo korak do medalje

Skojka Loka - Zdravko Bogataj, dijak četrtega letnika skofjeloške smučarske gimnazije...

šport med vikendom

HOKEJ NA LEDU - V prvi finalni tekmi za mladinski hokejski pokal je Kranjska gora na Jesenicah premagala Tivoli...

Tokrat nesrečni poraz

Kranj - V predzadnjem kolu je v tej ligi prineslo razburjljiva srečanja. Splitski Dalvin si je z zmago v podaljšku že skoraj zagotovil...

ŽELJEZNICAR: TRIGLAV 90:87

Table with 3 columns: Player Name, Goals, Assists. Lists players like Dalvin, Ilirija, Oriolik, Maribor, Jug, Puljanka, Slovan, Celje, Sibenik, Željeznica, Triglav, Medveščak.

Iskra prevzela vodstvo

Tri kola pred koncem TRIM lige v odbojki za člane v občinskem prvenstvu je vodstvo prevzela Iskra iz Kranja.

Table with 5 columns: Team, Goals, Assists, Points. Lists teams like Gimnazija, OŠ Simon Jenko, Iskra.

Triglav četrti

ZAGREB - V tukanjem 25 m bazenu so se igralci kolektivni Futinarja, Rudarja, Partizana in Crvene zvezde iz Beograda, Mladosti - OKI ter Triglava borili v finalnem delu za letošnji jugoslovanski plavalni pokal.

Kraker drugi na državnem prvenstvu

POREČ - V nedeljo je bilo državno prvenstvo v kolesarskem krosu, ki se ga udeležilo okoli sto tekmovalcev iz vseh jugoslovanskih kolesarskih klubov.

Večja skrb za ostarele

Kranj – Center za socialno delo v Kranju je lani zastavil analizo o potrebah po negi ostarelih občanov na domu, ugotovitve in podrobnejši podatki o tej kategoriji prebivalstva v kranjski občini pa bodo znani marca. V občini se namreč že nekaj časa kaže potreba po organizaciji nege ostarelih na domu. To dejavnost so organizirali že v Mariboru in Ljubljani, vendar pa osnovnih podatkov o številu ljudi, ki bi nego potrebovali, za sedaj še ni bilo.

»V zadnjih letih se starostni sestav prebivalstva v kranjski občini spreminja, ugotavlja direktor Centra za socialno delo Kranj Franc Dolenc. »Po znanih podatkih je v občini 5 odstotkov prebivalstva starejšega od 65 let, kar je dokaj visoko nad strukturo prebivalstva Slovenije. Slovenija bo namreč tak odstotek dosegla šele v letu 2000. Takšen delež starejšega prebivalstva pa seveda zahteva tudi pripravljenost in usposobljenost reševali probleme starostnikov. Zdaj že vemo, da bi nego na domu potrebovalo 84 oseb, ki so bodisi priklenjeni na posteljo ali drugače ne morejo same skrbeti zase. Čaka nas torej v prihodnje priprava programa nege na domu, k čemur sodi tudi financiranje, kadri itd. Nova organizacija skrbi za ostarele naj bi predvidoma stekla v začetku prihodnjega leta.«

Nega ostarelih na domu bo dejansko nova oblika skrbi za starejše občane. V zadnjem času pa se pojavlja tudi večje popraševanje po bivanju v domovih za ostarele občane, kar kaže tudi na to, da se je spremenila miselnost o namenu teh objektov: za te domove se namreč zanimajo starejši občani, ki lahko oskrbnino plačajo sami, vendar pa iz različnih razlogov ne morejo stanovati sami, in se zato odločajo za družbo sebi enakih v domovih za starostnike. Tudi sama urejenost domov je izredno napredovala, če samo pogledamo novi kranjski Dom upokojencev na Planini; prav tako sodoben in tudi na zunanji izrednega videza pa bo prizidek k domu oskrbovancev Albina Drolca v Potočah pri Preddvoru, ki bo prav tako odprt v kratkem. V njem bo 40 postelj. Skupaj z novim prizidkom bo tako v občini v domovih za ostarele 260 občanov. Treba pa je pri tem povedati, da je v sedanjih domovih tudi določeno število starejših občanov iz drugih občin, medtem ko so »kranjski« seveda tudi po zavodih v drugih krajih.

Varstvo starejših v domovih pa tudi ni poceni; vsota, ki jo socialno skrbstvo dodaja oskrbninam v domovih v celoti ali pa le deloma, je zadnja leta tako narasla, da dosega že 40 odstotkov vseh sredstev namenjenih za socialno skrbstvo v občini. Ko pa bodo oddane tudi postelje v novem prizidku doma v Potočah, bo najbrž potrebno odvajati za domsko varstvo ostarelih kar polovico letnega proračuna socialnega skrbstva v občini Kranj. L. M.

Na strelišču. Tudi »zadetki v polnoč« so pri biatlonu pomembni. Član ekipe Kranja Igor Hercog je odličen strelec.

Teden boja proti raku

(od 1. do 8. marca)

Letošnji teden boja proti raku poteka pod geslom »Zgodnje odkrivanje raka rešuje življenje«. Namen tedna je predvsem spomniti javnost na probleme in potrebo boja proti rakavim boleznim ter jo pritegniti k sodelovanju z zdravstveno službo pri reševanju teh problemov.

Ceprav so znana prizadevanja in novi izsledki onkološke službe širom po svetu, znani so moderni pripomočki in aparature za odkrivanje in zdravljenje rakavih obolenj, vseeno bolniki zamujajo pravi čas za zdravljenje. Največkrat zaradi nepoznavanja začetnih znamenj rakavega obolenja, mnogi zaradi strahu pred diagnozo, tretji se boje operacije in njenih posledic itd. Tako zamujanje je velika ovira za uspešnost terapevtskih posegov pri vseh kroničnih in degenerativnih obolenjih, pri raku pa je takorekoč usodno.

Prav tukaj pa se začenjajo naloge Društva za boj proti raku, ki opozarja javnost in odgovorne družbene dejavnike na probleme in potrebe zdravstvenega varstva za boj proti raku, prebivalstvo in posameznike pa na pomen in nujnost sodelovanja pri odkrivanju in zdravljenju rakavih obolenj ter rehabilitacijo ozdravljenih bolnikov.

S sodobnimi metodami je danes mogoče odkriti več kot polovico raznih rakavih obolenj že zelo zgodaj, takrat torej, ko jih je še mogoče popolnoma ozdraviti. Žal pa le tretjina bolnikov pride pravočasno na zdravljenje. Vzrok bi lahko iskali v brezbriznosti do lastnega zdravja, do manjših tegob in motenj, s katerimi se rak javlja v svojem začetku; po drugi strani pa je treba omeniti tudi pretirani strah kot posledico vsesplošnega fatalističnega odnosa do te bolezni. Raku smo morda preveč pritisnili pečat mukotrpne bolezni, ki prinaša samo trpljenje in smrt, malo ali nič pa ne vemo, da med nami živi normalno življenje mnogo ljudi, ki so raka uspešno preboleli.

Vemo, da bi lahko pretežno število rakavih obolenj preprečili, če bi uspeli odstraniti oziroma preprečiti škodljivo delovanje kancerogenih dejavnikov, katerim je današnji človek izpostavljen v onesnaženem okolju, na zdravju škodljivem delovnem mestu in ob uživanju raznih industrijskih prehrabnih artiklov. Odstranjevanje teh škodljivih vzrokov je gotovo naloga in odgovornost širše družbe, seveda pa je mnogo odvisno tudi od vsakega posameznika, od njegovega odnosa do življenjskega okolja, od njegovega načina življenja in razvad, ki jih ima, če omenimo na primer le kajenje.

Društvo za boj proti raku SRS ima v svojem programu za letošnje leto razširitev svojega članstva zlasti zdravstveno osveščenih ljudi, ki bodo pripravljeno delati kot pravi aktivisti v boju proti raku. V prizadevanja za zgodnje odkrivanje rakavih obolenj in odstranjevanje rizičnih faktorjev bo potrebno vključiti še več zdravnikov splošne prakse in drugih zdravstvenih delavcev za aktivno sodelovanje v preventivnem boju proti tej bolezni; javnost pa bo društvo s predavanji, brošurami in drugim gradivom spoznavalo za rakavimi obolenji in možnostmi zgodnjega zdravljenja ter odkrivanja te bolezni. Zato si bo Društvo SR Slovenije prizadevalo za ustanavljanje novih društev tudi v pokrajinah in v posameznih občinah.

Letos nič bolj ugodno

Kranj – Tudi letos se kranjskemu šolstvu ne obetajo boljši časi. Na osnovi republiškega zakona očasem financiranju samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti so delegati obeh zborov skupščine izobraževalne skupnosti pred nekaj dnevi sprejeli začasni plan financiranja. V tem planu so predvideli 47 milijonov 765 tisoč dinarjev dohodkov, kar je polovico lanske celoletne vsote, pri čemer pa so upoštevana sredstva za valorizacijo osebnih dohodkov ob koncu lanskega leta in 50 odstotkov lanskega denarja za dopolnilno delo in interesne dejavnosti. Polovico lanskega deleža bodo dobili tudi drugi uporabniki proračuna izobraževalne skupnosti. To so glasbena šola, delavska univerza, osnovna šola za odrasle in letalsko-modelarska šola.

V programu začasnega financiranja so zajete vse postavke lanskega leta. Do bistvenih sprememb je prišlo samo pri načrtovanju sredstev za vzgojno-izobraževalno dejavnost za predšolske otroke, ki po novem sodi k skupnosti otroškega varstva. Sredstva, ki so bila namenjena za to dejavnost in sicer 5 milijonov dinarjev, so prenešana na skupnost otroškega varstva.

Ceprav je položaj v šolstvu letos v primerjavi z lanskim letom le nekoliko boljši, ker je financiranje, čeprav le začasno, urejeno vsaj za prvo polletje, medtem, ko lani vse do poletja praktično niso vedeli koliko smejo porabiti in za katere dejavnosti, se položaj še vedno ni dosti spremenil. Cokla je prav gotovo premajhno upoštevanje hitrega razvoja šolstva v kranjski občini in s tem stalnega širjenja dejavnosti, ki bi zahtevale precej več denarja, kot ga ima IS na voljo. Prav tako proračun močno obremenjuje vzdrževanje šol oziroma bi ga moralo obremenjevati. Ker pa je šolska odeja na vseh koncih prekratka, se varčuje tudi na tem koncu.

Kot problem, ki je najhujši v šolstvu, pa v zadnjih letih navajajo kadrovanje. Novih učiteljev ni, razpisi ostajajo nezasedeni, nove pedagoške gimnazije pa bodo vzgojile učitelje šele čez nekaj let. In zakaj ni učiteljev? Vedno znova in znova pogrevamo, da so osebni dohodki prenizki in tudi so. Lani ob koncu leta so bili sicer nekoliko popravljeni, vendar je odstotek že kar smešno nizek. Popravljeni so bili v poprečju za dva in pol odstotka. S tem se seveda niso niti približali dohodkom delavcev v gospodarstvu. Če pa so »plače« nizke, če šolnik le težko pride do stanovanja, če ni denarja za dopolnilne in interesne dejavnosti in za druge vzgojne in učne cilje, ki jih kot porabniki najemnih storitev nalagamo šoli in, če bo v šolstvu še naprej treba varčevati na vseh koncih in krajih, samo lepe šole ne bodo več dolgo prinašale uspehov. Treba bo poskrbeti tudi za boljši gnotni položaj vsega šolstva, saj ni dovolj šolo le zgraditi. V njej je treba tudi delati. L. Bogataj

Srčne borbe na poključskih smučiščih

Nadaljevanje s 1. strani

Generalpodpolkovnik Jože Ožbolt je v nadaljevanju razgovora z novinarji poudaril, da tudi starešine JLA vse češče obiskujejo osnovne, srednje in druge šole ter posredujejo svoje izkušnje učencem in dijakom. To sodelovanje se bo v prihodnje prav gotovo še razširilo.

»Armada naj postane tudi šola športa«, je poudaril Jože Ožbolt. »Predvsem imamo dobre trenerje za štelstvo, atletiko in razne borilne športe. Zakaj naj bi ta kader ostal »neizkoriščen«? Seveda pa imamo mnogo načrtov za gradnjo objektov, ki so potrebni za vse to. V Postojni, kjer bo letno prvenstvo našega ljubljanskega armadnega območja, ter v Mariboru, kjer bo vsearmadno prvenstvo v letošnjem letu, lahko rečem, se v tem trenutku mnogi objekti že gradijo.«

Treba pa je hkrati reči, je bilo poudarjeno na razgovoru, da se stiki z mnogimi športnimi društvi, organizacijami in drugimi dejavniki še krepijo.

»Pri nas dajemo največjo pozornost množičnosti«, je dejal komandant najboljše enote na področju ljubljanskega armadnega območja v lanskem letu Momčilo

Nekdanji državni atletski reprezentant Franc Hafner iz Skofje Loke se kot kaže odlično počuti tudi na smučeh. Kondicije mu ne manjka. Pa tudi strelec je dober.

Marjanac. »S pripravami za tole tekmovanje smo začeli že sredi marca lani. V tem času pa so »moji« fantje prejeli že mnogo odličij. Dosegali so predvsem prva in druga mesta. Mnogi so se pri nas naučili smučati, zdaj pa so že kar odlični tekmovalci...« Najboljši s Poključke bodo šli na vsearmadno prvenstvo na kopanik.

Rezultati: štafete 4 x 5 kilometrov – 1. Kranj (Gabrovec, Spurej, Grilc, Gaber) 1,56;25,46; 2. Postojna 2,36;45,08; 3. Maribor 2,40;17,61, **biatlon** – 1. Matkovič 57;32,84, 2. Hafner 1,00;08,54, 3. Kordež 1,08;35,48, (vsi Kranj), **veleslalom** – 1. Kalan 1,43,51, (Kranj), 2. Levovnik 1,45,65 (N. mesto), 3. Bedrač 1,45,86 (Kranj)

Skupni vrstni red: 1. Kranj, 2. Maribor, 3. Postojna, 4. Ljubljana, 5. Novo mesto

Besedilo: J. Govekar
Slike: F. Perdan

Posavec – Zadnjič sem se peljal po dobri stari gorenjski cesti skozi Bistrico, Podbrezje, Posavec in Brezje, da bi malce pogledal, kako je kaj zdaj v teh, nekdanj zelo prometnih krajih. Posebno ob avtobusnih postajališčih sem strmel, ostala so takšna, kot so bila. Prav lahko jih je primerjati z zame najbolj zanikrno, malomarno, sramotno in vse obsodbe vredno avtobusno postajo v Podvinu, čeprav so malce manj osvinjana kot podvinsko čudo ob glavni cesti. Avtobusne ute so provizoriji, na več postajah jih sploh ni, če pa že so, jih ponavadi krase čudežni vozni redi, na pol podrte strehe, polomljene klopi itd.

Alpetourve vozne dileme

Najbolj zanimiv je bil vsekakor Posavec s svojo avtobusno uto in dvema voznima redoma v njej: starim in novim. Stari, častitljivo veliki vozni red se bohovi v njej, ob njem pa je miniaturni Alpetourv vozni red. Res krasna pogruntacija Alpetoura, da pusti na postajališču kar dva vozna reda. Ob vseh peripetijah in dogodivščinah potnikov po avtobusih je naravnost nujno, da jih Alpetour bega in vznemirja še z dvema voznima redoma. Krajani seveda dobro vedo, kateri je nov in kateri je star, in se pač nočejo pritoževati, zame, slučajnega potnika, ki pridem na Posavec v času ribolova ali tedaj, kadar si v oštariji zaželim kvak, kvak, danes sveži krak, pa je tisto avtobusno postajališče še ena Alpetourva zanikrnost.

Me pa res prav zanima, kako se sporazumevajo o odhodih avtobusni soferji in sprevodniki, veste, tisti številni dosledni, od hudirja vestni, ki si pulijo lase, kadar sekundo kasni. Do zares komičnih situacij mora prihajati, ko se na Posavcu spričkajo, po katerem voznem redu in v katero smer...

Prijateljsko srečanje planincev

Kranj – »Kranjčani smo izredno veseli, da ste planinci in alpinisti iz pobratenega mesta Rivolija in Montelimara iz Francije prišli na obisk k nam. Vaš obisk prispeva k nadaljnemu uresničevanju programa sodelovanja med Rivolijem in Kranjem in med francoskim Montelimarom in Kranjem. Ko smo sklepali prijateljstvo in pobratenje, smo menili, da jima morajo dati vsebino delovni ljudje in občani z medsebojnimi srečanji in poznanstvi. Več bo srečanj med ljudmi našega mesta z ljudmi vaših mest, globlje bo prijateljstvo in večji prispevek k prijateljstvu in miru med narodi!«

S temi besedami je v petek, 25. februarja, predsednik kranjske ob-

činske skupščine Tone Volčič pozdravil planince iz italijanskega Rivolija in francoskega Montelimara, ki so prišli na obisk h kranjskim planincem in jim s tem vrnili obisk. Na srečanju, ki je trajalo do večeraj, so se planinci treh mest iz treh držav dogovorili za nadaljnje sodelovanje in medsebojno izmenjavo izkušenj. Na srečanju, ki je bilo v Preddvoru, so Kranjčani gostom podarili spominska darila, gostje pa so se s spominskimi darili oddolžili gostiteljem. Le-ti so italijanske in francoske planince v soboto popeljali na Krvavec, kjer so se nadaljevali pogovori o sodelovanju, položaju in organiziranosti naše planinske organizacije v Italiji in Franciji. Gostje so se povzpeli na nekatere bližnje vrhove in se večeraj vrnili v domovino. -jk

S sprejema italijanskih in francoskih planincev pri predsedniku kranjske občinske skupščine Tonetu Volčiču – Foto: F. Perdan